

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.12.2015 r.
COM(2015) 615 final

2015/0278 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw
członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2015) 264 final}

{SWD(2015) 265 final}

{SWD(2015) 266 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

W niniejszym uzasadnieniu przedstawiono szczegółowo wniosek dotyczący nowej dyrektywy mającej na celu zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług.

Przedsiębiorcy mają obecnie do czynienia z różnymi, często sprzecznymi krajowymi wymogami dostępności, uniemożliwiającymi im wykorzystanie potencjału rynku wewnętrznego.

Celem proponowanej dyrektywy jest wsparcie działań państw członkowskich zmierzających do spełnienia ich krajowych zobowiązań, jak również ich zobowiązań dotyczących dostępności wynikających z Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCRPD)¹.

Dostępność stanowi istotę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, do której przystąpiła UE i 25 z jej państw członkowskich². Jest to jeden z priorytetów europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020³, w której określono działania mające na celu wdrożenie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych na szczeblu UE. Dostępność zapobiega powstawaniu przeszkód w korzystaniu z podstawowych produktów i usług lub je usuwa. Umożliwia ona postrzeganie i zrozumienie tych produktów i usług oraz posługiwanie się nimi przez osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne⁴, na takich samych warunkach, jak to ma miejsce w przypadku innych osób.

1.1. Cele i kontekst wniosku

Celem wniosku jest przyczynienie się do poprawy właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a także usunięcie barier dla swobodnego przepływu dostępnych produktów i usług oraz zapobieganie powstawaniu takich barier.

Popyt na dostępne produkty i usługi jest wysoki, a liczba osób niepełnosprawnych lub osób z ograniczeniami funkcjonalnymi znacznie wzrośnie wraz ze starzeniem się ludności UE. Biorąc pod uwagę starzenie się społeczeństwa, oczekuje się, że w 2020 r. w Unii Europejskiej będzie około 120 mln osób w mniejszym lub większym stopniu niepełnosprawnych. Poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego dla konkretnych produktów i usług służy potrzebom zarówno konsumentów, jak i przemysłu. Warunki, w których produkty i usługi są bardziej dostępne, pozwalają na większą integrację społeczną i większe uczestnictwo obywateli w społeczeństwie. Sprzyjają one możliwości prowadzenia niezależnego życia i dokonywania autonomicznego wyboru. Przyczyniają się także do stosowania zasady równego traktowania w odniesieniu do dostępu osób niepełnosprawnych do towarów i usług⁵.

¹ Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (UNCRPD), dostępna na stronie: <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=150>.

² Chociaż wszystkie państwa członkowskie UE podpisały Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, Finlandia, Irlandia i Niemcy są obecnie w trakcie jej ratyfikacji.

³ Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020, COM (2010) 636 final, dostępna na stronie: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0636:FIN:pl:PDF>

⁴ Zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych do osób niepełnosprawnych zaliczają się osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

⁵ Komisja przedstawiła wniosek przewidujący m.in., że osoby niepełnosprawne będą traktowane na równi z innymi, COM(2008) 426 final.

Istnieją pewne różnice między przepisami, normami i wytycznymi dotyczącymi dostępności i prawdopodobnie pogłębią się one, gdyż państwa członkowskie opracowują nowe zasady dostępności. Wynika to z wejścia w życie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych w UE i w większości jej państw członkowskich, a także z ogólnego charakteru jej postanowień, które prowadzą do różnych interpretacji i praktyk w trakcie ich wdrażania na szczeblu krajowym. Jednym z przykładów na stosowanie rozbieżnych zasad jest dostępność treści internetowych, gdy państwa członkowskie używają różnych wersji wytycznych W3C/WCAG, innym – świadczenie audiowizualnych usług medialnych, gdy stosowane są różne normy w odniesieniu do napisów i opisu dźwiękowego. Ponadto podobny skutek będą miały zmiany w przepisach unijnych, nadające dostępności obowiązkowy charakter w sposób ogólny, bez podania jej definicji, tak jak w przypadku dyrektywy w sprawie zamówień publicznych.

Niezharmonizowane zasady krajowe w zakresie dostępności stwarzają bariery dla rynku wewnętrznego. Aby zapewnić zgodność z rozbieżnymi przepisami regulującymi kwestie dostępności, dostawcy prowadzący działalność transgraniczną musieliby ponieść dodatkowe koszty produkcji. Konkurencja, konkurencyjność i wzrost gospodarczy są utrudnione, ponieważ przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP, mogą nie dysponować wiedzą ani potencjałem pozwalającymi na zapoznanie się z różnymi krajowymi wymogami i procedurami oraz na ich stosowanie. Dlatego też ważne jest włączenie MŚP w zakres niniejszego wniosku, ponieważ w przeciwnym razie ich produkty i usługi mogłyby zostać uznane za należące do drugiej kategorii lub będące gorszej jakości.

W przypadku usług transgranicznych władze krajowe, producenci i usługodawcy działają w warunkach niepewności co do wymogów dostępności i obowiązujących ram polityki w tej dziedzinie.

Opisana sytuacja wskazuje na konieczność podjęcia działań oraz zapewnienia swobodnego przepływu produktów i usług, poprzez określanie i stosowanie wspólnych wymogów dostępności w odniesieniu do wybranych produktów i usług oraz stosowanie tych samych wymogów wobec przepisów unijnych, w których ustanowiono ogólne obowiązki w zakresie dostępności. Przyczyni się to do zwiększenia konkurencji wewnątrz branży. Wniosek ma na celu zmniejszenie barier w handlu transgranicznym i zapobieżenie ich powstawaniu.

Proponuje się, aby uznać harmonizację krajowych środków dotyczących dostępności jako warunek konieczny dla położenia kresu rozbieżności przepisów.

1.2. Informacje techniczne

Aby zapewnić zgodność z wymogami dostępności, producenci i dostawcy usług na całym świecie, wytwarzając lub dostarczając produkty i usługi charakteryzujące się szczególnymi cechami w zakresie dostępności, stosują obecnie różne podejścia. Podejścia te opierają się czasami na normach krajowych lub międzynarodowych; w większości przypadków brak harmonizacji norm między regionami lub państwami.

W związku ze skierowanymi przez Komisję do europejskiego organu normalizacyjnego (EON) wnioskami o normalizację na szczeblu europejskim trwa opracowywanie szeregu norm dostępności. We wspomnianych wnioskach dotyczących normalizacji (działania o charakterze nieustawodawczym) zwrócono się do EON o dostosowanie opracowywania dobrowolnych standardów europejskich do globalnych zmian. Wspomniane wnioski dotyczące dostępności to: wniosek M/376⁶ (2005) dotyczący ICT, którego następstwem było

⁶ Zlecenie normalizacji M/376 skierowane do CEN, CENELEC i ETSI w celu wsparcia europejskich wymogów dostępności w zamówieniach publicznych na towary i usługi w dziedzinie ICT:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>

przyjęcie w lutym 2014 r. europejskiej normy EN 301 549⁷; wniosek M/420⁸ (2007) dotyczący środowiska zbudowanego oraz M/473⁹ dotyczący poprawy dostępności w oparciu o „projektowanie uniwersalne” w normalizacji europejskiej. Wspomniane wnioski o normalizację zostały przedstawione po uzyskaniu pozytywnej opinii państw członkowskich w ramach komitetu powołanego na mocy art. 5 dyrektywy 98/34/WE i wzywają one EON do opracowania pewnych dobrowolnych norm dostępności oraz do przeprowadzenia, tam, gdzie to możliwe, przeglądu istniejących norm, aby udzielać lepszych wskazówek dotyczących zasad „projektowania uniwersalnego”.

Prace nad tą wnioskowaną dobrowolną normalizacją europejską postępują powoli i w sytuacji, gdy brak europejskich standardów, możliwe jest, że nastąpi normalizacja na szczeblu krajowym. Dlatego też, aby osiągnąć zamierzoną ogólnoeuropejską harmonizację, dobrowolna normalizacja europejska musi być poparta działaniami regulacyjnymi. Zawarte w dyrektywie funkcjonalne wymogi dostępności zostały określone pod kątem celów ogólnych. Jednym ze sposobów oceny zgodności z tymi wymaganiami jest zastosowanie dobrowolnie zharmonizowanych norm, które przyjęte zostały zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej¹⁰.

Europejskie standardy będące następstwem powyższych wniosków lub inne odpowiednie istniejące normy europejskie powinny być wykorzystywane w tej inicjatywie jako podstawa tych zharmonizowanych norm, aby zapewnić domniemanie zgodności z wymogami dostępności.

1.3. Kontekst polityczny

Głównym celem niniejszej dyrektywy jest poprawa funkcjonowania wewnętrznego rynku dostępnych produktów i usług. Jest to również zgodne z wytycznymi politycznymi przewodniczącego Junckera, „aby następna Komisja – opierając się na sile jednolitego rynku – wykorzystała jego potencjał w pełni i we wszystkich aspektach”. Niniejsza dyrektywa przyczyni się także do wdrożenia programu prac Komisji na rok 2015¹¹, w którym ponownie podkreśla się zaangażowanie Komisji na rzecz dostępności jako katalizatora włączenia społecznego. „Komisja Europejska przykładą ogromną wagę do zapewniania równych szans osobom niepełnosprawnym przy pełnym poszanowaniu Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych przyjętej w ramach ONZ. Dotyczy to dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także innej infrastruktury i usług.”

Artykuł 9 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych zobowiązuje państwa członkowskie, jako strony Konwencji, aby w zakresie swoich kompetencji wprowadzały stosowne środki w celu zapewnienia dostępności. W artykule 3

⁷ Norma ta jest dobrze dostosowana do amerykańskich norm zawartych w sekcji 508 amerykańskiej ustawy o rehabilitacji („Rehabilitation Act”).

⁸ Zlecenie normalizacji M/420 skierowane do CEN, CENELEC i ETSI w celu wsparcia europejskich wymogów dostępności w zamówieniach publicznych w dziedzinie środowiska zbudowanego:
<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=392>;
<http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Accessibility/Construction/Pages/Allpresentations.aspx>.

⁹ Zlecenie normalizacji M/473 skierowane do CEN, CENELEC i ETSI w celu włączenia zasad „projektowania uniwersalnego” do odpowiednich inicjatyw normalizacyjnych:
<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=461>
<ftp://ftp.cenelec.eu/CEN/Sectors/List/Accessibility/DfAmandate.pdf>

¹⁰ Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12.

¹¹ COM(2014) 910: Program prac Komisji na 2015 r. – Nowy początek, dostępny na stronie:
http://ec.europa.eu/atwork/pdf/cwp_2015_pl.pdf

mowa jest o dostępności jako zasadzie ogólnej Konwencji, którą powinno się brać pod uwagę w odniesieniu do korzystania z określonych w Konwencji praw i podstawowych wolności.

Charakter prawny obowiązków w zakresie dostępności w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych znajduje potwierdzenie w komentarzu ogólnym do art. 9 Konwencji¹², wydanym przez Komitet ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych w kwietniu 2014 r. W komentarzu stwierdzono, że „Państwa strony mają obowiązek przyjmowania, ogłaszania i monitorowania krajowych norm dostępności [...]. Państwa-strony powinny dokonać kompleksowego przeglądu przepisów dotyczących dostępności, aby rozpoznać, monitorować i wypełniać luki w przepisach oraz ich wdrażaniu”. Dalej czytamy, że „państwa strony powinny stworzyć ramy prawne zawierające konkretne i wykonalne, określone czasowo poziomy odniesienia do monitorowania i oceny stopniowej zmiany i dostosowania przez prywatne podmioty swoich uprzednio niedostępnych usług, tak aby stały się one dostępne. Państwa-strony powinny również dopilnować, by wszystkie nowo zamawiane towary i inne usługi były w pełni dostępne dla osób niepełnosprawnych”.

Zobowiązanie się do budowania Europy bez barier powtórzono w 2010 r. w europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020. Strategia ta opracowana została zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych. Działania UE wspierają i uzupełniają krajowe działania na rzecz zapewnienia dostępności i usuwania istniejących barier.

Kwestia dostępności jest elementem kilku inicjatyw UE. Niektóre szczegółowe wymogi dostępności zawarte są w przepisach unijnych dotyczących konkretnych produktów, usług lub sektorów. Inne, takie jak dyrektywy w sprawie zamówień publicznych oraz rozporządzenia dotyczące europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, zawierają ogólne wymogi dostępności (najpierw na lata 2007–2013, a później jeszcze bardziej zaostrzone przepisy na lata 2014–2020). Niemniej brakuje jednak wspólnej definicji dostępności na szczeblu europejskim.

W ramach dołączonego do europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności planu działań na lata 2010–2015¹³, zgodnie ze szczegółowym celem zapobiegania powstawaniu przeszkód i barier w zakresie dostępności, a także celem ich identyfikowania i eliminowania, Komisja zobowiązała się do opracowania europejskiego aktu prawnego w sprawie dostępności, określającego ogólne ramy w zakresie dostępności produktów i usług.

1.4. Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii

W wielu przypadkach przepisy UE dotyczą sytuacji osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem konkretnej dziedziny. Tak jest w przypadku rozporządzeń dotyczących praw pasażerów wszystkich rodzajów transportu (lotniczego, kolejowego, wodnego, autobusowego i autokarowego), w których główna uwaga zwrócona jest na niedyskryminację i udzielanie pomocy osobom o ograniczonej możliwości poruszania się podczas korzystania z transportu¹⁴.

¹² <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx>

¹³ Początkowy plan realizacji europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 – Wykaz działań na lata 2010–2015, SEC/2010/1324 final.

Dokument jest dostępny pod adresem: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2010:1324:FIN:en:PDF>

¹⁴ Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą, Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1. Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym, Dz.U. L 315/14 z 3.12.2007; Rozporządzenie (UE) nr 1177/2010 o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową, Dz.U. L 334/1 z 17.12.2010; Rozporządzenie (UE)

Istnieją także unijne przepisy dotyczące dostępności pojazdów pasażerskich transportu publicznego, takich jak np. autobusy niskopodłogowe¹⁵ czy tabor kolejowy¹⁶ i wodny¹⁷. Istnieją również normy techniczne zapewniające dostępność pojazdów stosowanych w różnych rodzajach transportu. Ich zakres stosowania nie jest objęty niniejszym wnioskiem. Niemniej jednak poprawa dostępności transportu, która będzie skutkiem niniejszej inicjatywy, może oznaczać usprawnienie pomocy lub ograniczenie potrzeby jej świadczenia i związanych z nią kosztów.

Niniejszy wniosek jest synergiczny z wnioskiem dotyczącym dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego¹⁸, który obejmuje pewne szczególnego rodzaju strony internetowe instytucji sektora publicznego oferujące pewne konkretne usługi. Niniejsza inicjatywa, która dotyczy niektórych stron internetowych sektora prywatnego, uzupełnia ten wniosek. Razem przyczyniają się one do realizacji cyfrowego społeczeństwa sprzyjającego włączeniu społecznemu przedstawionego w strategii jednolitego rynku cyfrowego poprzez zagwarantowanie dostępności stron internetowych należących do podmiotów świadczących obywatelom podstawowe usługi. W celu zagwarantowania, że odpowiedzialne organy będą musiały wdrożyć te same specyfikacje dotyczące dostępności, niezależnie od rodzaju strony internetowej, wymogi dostępności sieci zawarte w niniejszej wnioskowanej dyrektywie są identyczne z wymogami zawartymi we wniosku dotyczącym dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego.

Poprzez określenie wymogów dostępności, wniosek precyzowałby zobowiązania dotyczące dostępności unijnych przepisów określających obowiązki w zakresie dostępności bez przedstawiania wymogów czy specyfikacji, na przykład w dziedzinie zamówień publicznych lub europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Dlatego też, nie zmieniając powyższych inicjatyw, pomimo odmiennych celów i podstaw prawnych, będzie on miał do nich zastosowanie, wyjaśniając jeszcze lepiej, jak należy rozumieć dostępność, i przyczyniając się do zwiększenia pewności prawa.

Przyszłe przepisy prawne dotyczące obowiązków związanych z dostępnością powinny odzwierciedlać zawarte w tej inicjatywie wspólne wymogi dostępności, poprawiając spójność rynku wewnętrznego.

Ponadto w koncepcji aktywnego starzenia się, propagowanej przez Komisję Europejską w ramach Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej w 2012 r., podkreślono znaczenie tworzenia środowisk dostępnych lub „przyjaznych osobom starszym”, aby umożliwić ludziom niezależne życie w lokalnej społeczności tak długo, jak to

nr 181/2011 dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym, Dz.U. L 55/1 z 28.2.2011.

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 661/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wymagań technicznych w zakresie homologacji typu pojazdów silnikowych dotyczących ich bezpieczeństwa ogólnego, ich przyczep oraz przeznaczonych dla nich układów, części i oddzielnych zespołów technicznych (Dz.U. L 200 z 31.7.2009, s. 1).

¹⁶ Dyrektywa 2008/57/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie (wersja przekształcona) (Dz.U. L 191 z 18.7.2008, s. 1) oraz decyzja Komisji 2008/164/WE z dnia 21 grudnia 2007 r. dotycząca technicznej specyfikacji interoperacyjności w zakresie aspektu „Osoby o ograniczonej możliwości poruszania się” transeuropejskiego systemu kolei konwencjonalnych i transeuropejskiego systemu kolei dużych prędkości (Dz.U. L 64 z 7.3.2008, s. 72)

¹⁷ Dyrektywa 2009/45/WE w sprawie reguł i norm bezpieczeństwa statków pasażerskich, Dz.U. L 163 z 25.6.2009

¹⁸ (COM(2012) 721 final),
Dokument jest dostępny pod adresem: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0721:FIN:PL:PDF>

możliwe. Dostępność jest jednym z jej zasadniczych elementów. Zważywszy na silną korelację między niepełnosprawnością a starzeniem się¹⁹, dostępność ma dla osób starszych kluczowe znaczenie w kontekście dalszej aktywności, niezależnego życia i tzw. srebrnej gospodarki²⁰.

W innych krajach, np. w Stanach Zjednoczonych, istnieją szerokie ramy ustawodawstwa w zakresie dostępności, przy czym często obejmują one szczegółowe obowiązkowe normy i przepisy²¹. W związku z powyższym, jak zostało to wyrażone przez kilka zainteresowanych stron (w szczególności z sektora ICT), wniosek ma na celu doprowadzenie do spójności między przepisami obowiązującymi w Stanach Zjednoczonych a przepisami UE, ze względu na globalny charakter niektórych produktów i usług. Osiągnięcie tego celu zostanie ułatwione dzięki pracom normalizacyjnym prowadzonym w ramach wniosku M/376²². Niniejsza inicjatywa UE dotycząca dostępności mogłaby stworzyć ramy, w obrębie których normy w zakresie dostępności opracowane z uwzględnieniem perspektywy międzynarodowej mogłyby przyczynić się do stworzenia rynku transatlantyckiego.

Niniejszy wniosek mógłby wesprzeć skuteczne stosowanie innych norm dotyczących dostępności, wynikających z wniosków Komisji o normalizację M/376, M/420 i M/473.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

2.1. Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Przeprowadzono wiele konsultacji społecznych i analiz w celu rozpoznania istniejących problemów i potrzeb z punktu widzenia państw członkowskich, przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego (konsumentów, w tym osób niepełnosprawnych):

- internetowe konsultacje społeczne dotyczące przyszłego europejskiego aktu prawnego w sprawie dostępności (2012)²³;
- eurobarometr dotyczący dostępności (2012 r.)²⁴;
- Debata z udziałem MŚP przeprowadzona za pośrednictwem sieci Enterprise Europe Network (2012)²⁵;
- bezpośrednie konsultacje i spotkania z przedstawicielami głównych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne, przemysłu oraz europejskich stowarzyszeń branżowych; przedstawiciele ci uczestniczyli w dialogu na wysokim szczeblu, który dotyczył wzrostu gospodarczego i dostępności, zorganizowanym przez wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej Viviane Reding w grudniu 2013 r.;

¹⁹ Dane z EU SILC oraz „Global burden of disease report” WHO.

²⁰ COM(2012) 83: Działania w ramach Strategicznego planu realizacji Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu.

²¹ Sekcja 255 Telecoms Act, Communications and Video Accessibility Act, sekcja 508 Rehabilitation Act, Air carriers Act, ADA (American with Disabilities Act), Help America Vote Act.

²² Informacje dotyczące europejskich standardów dostępności w ramach zamówień publicznych na towary i usługi w dziedzinie ICT:

<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>

²³ Sprawozdanie sporządzone przez firmę Deloitte, które ma zostać opublikowane równocześnie z przyjęciem wniosku.

²⁴ Eurobarometr nr 345:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_360_345_en.htm.

²⁵ Sprawozdanie z debaty z udziałem MŚP sporządzone przez firmę Deloitte ma zostać opublikowane równocześnie z przyjęciem wniosku.

- piąte sprawozdanie Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niepełnosprawności (grupa ekspertów z państw członkowskich) na temat wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych²⁶;
- badanie społeczno-gospodarczych skutków nowych środków mających na celu zwiększenie dostępności produktów i usług dla osób niepełnosprawnych (2013 r.)²⁷;
- badania dotyczące przepisów w dziedzinie dostępności w 27 państwach członkowskich i egzekwowania prawa w UE przeprowadzone przez Akademicką Sieć Europejskich Ekspertów w dziedzinie niepełnosprawności (ANED) (2012 r.)²⁸.

2.2. Ocena skutków

W grupie sterującej ds. oceny skutków, pod przewodnictwem Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, zasiadają przedstawiciele wielu służb i departamentów Komisji.

Pięć wariantów odrzucono na wczesnym etapie procesu oceny skutków jako nierealistyczne, niedające możliwości osiągnięcia postawionych celów lub nieproporcjonalne.

Wstępny przegląd wykazał, że niniejsza inicjatywa unijna powinna obejmować jedynie wybrane obszary priorytetowe, w których przeszkody w funkcjonowaniu jednolitego rynku są najbardziej widoczne i mogą wzrosnąć lub w których działanie na szczeblu europejskim przyniosłoby dodatkowe korzyści. Następujące cztery warianty poddane zostały dalszej analizie skutków:

opcja 1: niepodjęcie dalszych działań na szczeblu UE (scenariusz odniesienia);

opcja 2: zalecenie UE określające wspólne wymogi dostępności dla wybranych produktów i usług, jak również w obszarze zamówień publicznych; wariant ten stanowi odpowiedź na problem związany z poziomem odniesienia poprzez włączenie wymogów dostępności, które mogłyby mieć zastosowanie do określonego wykazu produktów i usług oraz do procedur zamówień publicznych;

opcja 3: dyrektywa UE określająca wspólne wymogi dostępności dla wybranych produktów i usług, jak również w obszarze zamówień publicznych, mająca zastosowanie do państw członkowskich, kiedy podejmują one działania regulacyjne w dziedzinie dostępności; w ramach tego wariantu państwa członkowskie nie będą zobowiązane do stanowienia prawa w zakresie wymogów dostępności w określonym terminie, ale jeśli to uczynią lub już to uczyniły, będą musiały przestrzegać unijnych przepisów w celu zapewnienia spójności w ramach jednolitego rynku; wszystkie państwa członkowskie będą musiały zapewnić swobodny przepływ dostępnych produktów i usług, nawet jeśli nie mają one przepisów regulacyjnych dotyczących dostępu, a także dopilnować stosowania wspólnych wymogów dostępności w procedurach zamówień publicznych;

opcja 4: dyrektywa UE określająca wspólne wymogi dostępności dla wybranych produktów i usług, jak również w obszarze zamówień publicznych, mająca bezpośrednie zastosowanie do wszystkich państw członkowskich; wariant ten wymaga od wszystkich państw członkowskich, również tych, które nie ustanowiły jeszcze przepisów dotyczących dostępności, wprowadzenia nowych przepisów w zakresie dostępności zgodnie z proponowanymi zasadami unijnymi; oznacza to pełną harmonizację przepisów dotyczących dostępności we wszystkich państwach członkowskich.

²⁶ http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/dhlg_5th_report_en.pdf

²⁷ Sporządzone przez firmę Deloitte sprawozdanie końcowe ma zostać opublikowane równocześnie z przyjęciem wniosku.

²⁸ www.disability-europe.net/

Interwencja regulacyjna wydawała się być najbardziej skuteczną formą interwencji UE na rzecz rozwiązywania obecnych i spodziewanych problemów związanych z funkcjonowaniem jednolitego rynku. W szczególności stwierdzono, że dyrektywa jest zgodna z podejściem przyjętym w poprzednich komunikatach i instrumentach Komisji, a także zapewniłaby swobodny obrót dostępnymi produktami i usługami, bez wykraczania poza to, co konieczne.

Sprawozdanie z oceny skutków przygotowane przez służby Komisji Europejskiej otrzymało po dokładnym rozpatrzeniu pozytywną opinię Rady ds. Ocen Skutków. Wersja ostateczna oceny skutków uwzględnia zmiany wprowadzone w związku z zaleceniami Rady ds. Oceny Skutków.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1. Podstawa prawna

Artykuł 114 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

3.2. Zasada pomocniczości

Zasada pomocniczości ma zastosowanie, o ile aspekty, których dotyczy niniejszy wniosek, nie wchodzi w zakres wyłącznej kompetencji UE. Zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. a) i g) TFUE dziedziny rynku wewnętrznego oraz transportu to dziedziny kompetencji dzielonych między Unię a państwami członkowskimi.

Istnieje potrzeba podjęcia działania na poziomie UE, ponieważ państwa członkowskie nie mogą same rozwiązać problemu, jako że zawiera on elementy transnarodowe, które nie mogą być przedmiotem działań poszczególnych państw członkowskich. Istnieją przeszkody dla normalnego funkcjonowania rynku wewnętrznego – zarówno w sensie obecnych barier w handlu, jak i w sensie barier w rozwoju pełnego potencjału rynku wewnętrznego. Zróżnicowane krajowe sposoby postępowania stwarzają obciążenia i bariery dla przedsiębiorstw dążących do współpracy międzynarodowej.

Problemy wynikające ze zróżnicowania krajowych przepisów dotyczących wymogów dostępności, które się prawdopodobnie zwiększy w związku z wypełnianiem przez państwa członkowskie swoich zobowiązań wynikających z Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, mogą być skutecznie rozwiązane jedynie poprzez przyjęcie wspólnego podejścia na poziomie UE. Jedynie spójne ramy prawne umożliwią swobodny przepływ dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym, jak to potwierdzają konsultacje z zainteresowanymi stronami.

Działanie na szczeblu UE byłoby zgodne z zasadą pomocniczości dzięki koncentracji na produktach i usługach, w przypadku których istnieją niezbita dowody na istnienie znacznego problemu w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, ponieważ odmienne wymogi krajowe stwarzają przeszkody dla handlu. Dlatego też należy zająć się tą kwestią na szczeblu UE. Państwa członkowskie powinny być nadal w pełni odpowiedzialne za regulowanie wymogów dostępności innych produktów i usług.

Działanie UE zapewni wartość dodaną krajowemu prawodawstwu dotyczącemu dostępności poprzez tworzenie przepisów, które zapewnią swobodny przepływ dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym, a także poprzez propagowanie bardziej efektywnego wykorzystania zasobów. Aby spełnić wymogi dostępności zawarte w proponowanej dyrektywie, państwa członkowskie muszą akceptować produkty i usługi wywożone z innego państwa członkowskiego. Zagwarantowanie tej swobody przemieszczania się będzie miało

pozytywne skutki gospodarcze. Stwarzając równe warunki działania dla podmiotów gospodarczych i zapobiegając rozdrobnieniu rynku wewnętrznego, wniosek wprowadza pewność prawną i oferuje podmiotom gospodarczym większy rynek, na którym mogą one sprzedawać swoje produkty i usługi. Dodatkową korzyść przyniesie fakt, że konsumenci z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne i starsze, będą mogli korzystać z większego wyboru dostępnych produktów i usług o lepszej jakości i po niższych cenach: jest to potrójna korzyść.

3.3. Zasada proporcjonalności

Jeżeli chodzi o kwestię proporcjonalności, treść i forma proponowanego działania nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

Ramy czasowe na wdrożenie uwzględniają cykle życia produktu. Włączone produkty i usługi zostały starannie wybrane. Wymogi dostępności dotyczą tylko nowych produktów wprowadzonych na rynek po wejściu w życie dyrektywy i usług świadczonych począwszy od tej daty.

Ustalono wspólne cele i zasady ogólne, lecz określenie sposobu osiągnięcia tych celów z uwzględnieniem sytuacji krajowej pozostaje w gestii państw członkowskich. Dlatego też wymogi dostępności określone są tylko na poziomie funkcjonalnym.

Proporcjonalność obowiązków została szczegółowo rozważona i znajduje odzwierciedlenie np. w prostej ocenie zgodności (deklaracja własna) i w prostych procedurach nadzoru rynku. Są one oparte na procedurach normalnie stosowanych w prawodawstwie harmonizacyjnym dla rynku wewnętrznego²⁹. Oszacowane zostały koszty związane z przestrzeganiem przepisów przez producentów, usługodawców i administrację publiczną. W wyniku analizy stwierdzono, że wynikające z harmonizacji korzyści przewyższają przeważnie wspomniane koszty.

Ponadto, zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę”, klauzule ochronne mają na celu ochronę podmiotów gospodarczych przed nieproporcjonalnym obciążeniem lub uniknięcie kosztów spowodowanych przez istotne zmiany w ich produktach i usługach. Klauzule te uwzględniają m.in. wielkość, zasoby i charakter podmiotów gospodarczych, które są nimi objęte. Zgodnie z polityką Komisji rozważane było pełne zwolnienie z opłat dla mikroprzedsiębiorstw, zostało ono jednak odrzucone na rzecz wyżej wymienionych klauzul, ponieważ klauzule te będą lepiej dopasowane do potrzeb czynnych obecnie podmiotów gospodarczych, dla których, w indywidualnych, dobrze uzasadnionych przypadkach, obciążenia mogą być niewspółmierne w stosunku do korzyści. Przedmiotowe klauzule pozwalają również na lepszą kontrolę ogólnego wpływu tych gwarancji na osiągnięcie celów tego ustawodawstwa.

3.4. Wpływ na prawa podstawowe

Poniższy wniosek miałby pozytywny wpływ na szereg praw uznanych w Karcie praw podstawowych UE. Taka inicjatywa UE mogłaby bezpośrednio lub pośrednio ułatwić korzystanie z następujących praw: prawa do godności ludzkiej (art. 1), prawa do integralności osoby (art. 3), prawa do nauki (art. 14), wolności wyboru zawodu i prawa do podejmowania pracy (art. 15), prawa osób w podeszłym wieku (art. 25), prawa do integracji osób niepełnosprawnych (art. 26), prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu (art. 45).

²⁹ Zob. załącznik II do decyzji nr 768/2008/WE dotyczącej wprowadzania produktów do obrotu, Dz.U. L 218 z 13.8.2008.

Jeżeli chodzi o podmioty gospodarcze, niniejszy wniosek miałby zróżnicowany wpływ na takie prawa, jak wolność prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16) i prawo do posiadania własności (art. 17). Przede wszystkim jednak, zwiększając potencjał rynku wewnętrznego poprzez usunięcie przeszkód w handlu, inicjatywa ta sprzyjałaby korzystaniu z tych praw. W niektórych przypadkach, w związku z przyjęciem nowych przepisów w niektórych państwach członkowskich, inicjatywa mogłaby również wiązać się z niewielkimi ograniczeniami w korzystaniu z tych praw. Niemniej jednak ograniczenia wynikające z tych nowych przepisów mogłyby być uzasadnione i proporcjonalne oraz spowodowałyby zwiększenie potencjału handlu wewnątrzunijnego, na którym same podmioty gospodarcze mogłyby skorzystać. Nowe przepisy powinny również być uzasadnione promowaniem innych praw podstawowych, takich jak wspomniane powyżej.

3.5. Wniosek

W proponowanej dyrektywie ustanowione zostaną wspólne unijne ramy definiowania i wdrażania wymogów dostępności niektórych produktów i usług. Elementy proponowanej dyrektywy można podsumować następująco:

Zakres

Proponowana dyrektywa

- ujednolici wymogi dostępności w odniesieniu do określonych w wykazie produktów i usług; oraz
- wykorzysta te same wymogi dostępności, aby określić i podać treść – już istniejącego, ale nieokreślonego – obowiązku zapewnienia dostępności określonego w prawie UE, np. w dziedzinie zamówień publicznych oraz funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Zakres stosowania jest ten sam, co w przypadku odpowiednich instrumentów prawnych, czego się w proponowanej dyrektywie nie zmienia.

Wymogi dostępności a swoboda przemieszczania się

Proponowana dyrektywa przyczyni się do poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego, usuwając przeszkody wynikające z rozbieżnych przepisów krajowych, wprowadzając zharmonizowane, obowiązkowe wymogi dostępności dotyczące figurujących w wykazie produktów i usług. Wykaz ten jest efektem przeglądu przeprowadzonego w oparciu o szereg konsultacji wewnętrznych i konsultacji publicznych, o potrzeby przemysłu i osób niepełnosprawnych, o przeprowadzone przez ekspertów badanie dotyczące przepisów w zakresie dostępności i ich egzekwowania w 27 państwach członkowskich, jak również na podstawie wyników analizy obecnych rozbieżności pomiędzy ustawodawstwem krajowym w dziewięciu państwach członkowskich UE odpowiadających około 80 % PKB i 77 % ludności UE.

Wykaz ten stanowi gwarancję, że wszystkie produkty i usługi spełniające wymogi dostępności korzystać będą ze swobodnego obrotu na rynku wewnętrznym.

Jest on również wsparciem dla przemysłu w rozwiązywaniu problemów związanych z dostępnością, ze względu na zastosowanie przy wprowadzaniu w życie obowiązku zakupu/finansowania dostępnych produktów i usług tych samych wymogów dostępności funkcjonalnej, które ustanowione są w prawie UE.

Klauzule ochronne zostały uwzględnione.

Wdrażanie przez państwa członkowskie

- Proponowana dyrektywa harmonizuje na poziomie UE wymogi dostępności dla szeregu produktów i usług i usuwa przeszkody dla ich swobodnego obrotu.
- Nie określa ona szczegółowo, w jaki sposób obowiązek zapewnienia dostępności danego produktu lub usługi poprzez zgodność z określonymi wymogami dostępności, ma być wypełniany w praktyce. Gdyby prowadziło to nadal do powstawania przeszkód na rynku wewnętrznym, Komisja może w przyszłości rozważyć inne rozwiązania, aby zapewnić państwom członkowskim odpowiednie wytyczne, takie jak normalizacja czy przepisy wykonawcze.
- Dyrektywa przewiduje możliwość stosowania dobrowolnych norm zharmonizowanych, aby zapewnić domniemanie zgodności z wymogami dostępności.
- Aby zagwarantować właściwe wdrożenie i egzekwowanie wymogów dostępności, w dyrektywie wykorzystano w celu oceny zgodności produktów z wymogami dostępności prostą ocenę zgodności (deklarację własną) i istniejące mechanizmy nadzoru rynku. Ustanowiono również prostszą procedurę sprawdzania zgodności usług.
- W dyrektywie określono termin wejścia w życie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania niniejszej dyrektywy na najpóźniej dwa lata od momentu jej wejścia w życie.
- W dyrektywie zobowiązuje się państwa członkowskie do stosowania wszelkich środków, w tym swobodnego przepływu produktów i usług oraz środków przewidzianych w art. 3, w terminie do sześciu lat po jej wejściu w życie.
- Ostateczny termin stosowania środków określonych w rozdziale VI – przy określeniu dostępności poprzez odniesienie do wymogów zawartych w niniejszej dyrektywie, w przypadkach gdy prawo unijne nakłada obowiązki w zakresie dostępności bez dalszych definicji i specyfikacji – to sześć lat po wejściu w życie dyrektywy.

Dokumenty wyjaśniające

Komisja uważa, że w tym konkretnym przypadku uzasadnione jest wymaganie od państw członkowskich przekazywania Komisji dokumentów wyjaśniających stosunek pomiędzy przepisami niniejszej dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych aktów transponujących.

- Stanowienie prawa w dziedzinie dostępności na szczeblu krajowym oraz jego wdrażanie jest trudne ze względu na duże zróżnicowanie tradycji prawnych w poszczególnych państwach członkowskich – przykładowo niektóre państwa członkowskie regulują kwestię dostępności, wykorzystując do tego przepisy antydyskryminacyjne, a inne – przepisy dotyczące osób niepełnosprawnych, jeszcze inne – instrumenty prawne specyficzne dla określonych sektorów. Ponadto zakres niniejszej dyrektywy obejmuje wymogi dostępności obowiązujące dla zawartych w wykazie wybranych produktów i usług. Z tego względu zawiera ona wiele różnych zobowiązań prawnych.
- Wdrożenie tej dyrektywy będzie wymagało nowelizacji różnych części krajowego porządku prawnego w państwach członkowskich. Zawarte w niej przepisy zostaną transponowane w drodze poprawek do krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych. Wdrażanie będzie prawdopodobnie dotyczyć nie tylko prawodawstwa w państwach członkowskich na szczeblu centralnym/krajowym, ale będzie również miało wpływ na przepisy prawne na różnych szczeblach regionalnych i lokalnych. Dlatego przewiduje się, że transpozycja na szczeblu krajowym obejmie różne działy całego krajowego porządku prawnego.

Z tych powodów Komisja uważa, że towarzyszące powiadomieniu o środkach transpozycji dokumenty wyjaśniające będą miały kluczowe znaczenie dla pełnego zrozumienia procesu transpozycji na poziomie krajowym. W związku z powyższym proporcjonalne jest zwrócenie się do państw członkowskich o wzięcie na siebie obciążeń administracyjnych wynikających z dostarczania dokumentów wyjaśniających, aby umożliwić Komisji pełnienie przez nią funkcji nadzoru nad transpozycją niniejszej przekrojowej dyrektywy, która ma kluczowe znaczenie dla działań UE w zakresie dostępności.

Funkcjonowanie systemu

- Proponowana dyrektywa pozwoli wyeliminować istniejące przeszkody na rynku wewnętrznym, wynikające ze zróżnicowania przepisów krajowych, a także zapobiegać ich powstawaniu. W rezultacie będzie ona stanowiła dla państw członkowskich wytyczne w dziedzinie zgodności przepisów w zakresie dostępności z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych.

Po wejściu w życie dyrektywy harmonizacja dostępności w UE osiągnie poziom funkcjonalnych wymogów dostępności, tzn. zasad ogólnych, w oparciu o koncepcję „projektowania uniwersalnego”, a nie na poziomie szczegółów technicznych. Poziom ten powinien być wystarczający, aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego dla produktów i usług.

W dyrektywie przewiduje się jednak również sytuacje, w których byłaby konieczna dalsza szczegółowa harmonizacja wymogów dotyczących niektórych produktów i usług, lub w których przemysł, aby móc sprawniej zapewnić zgodność z wymogami, potrzebowałby więcej dokładnych informacji i wytycznych. W dyrektywie przewidziano w takim przypadku kilka opcji: stosowanie dobrowolnych zharmonizowanych norm, a w sytuacji gdy takich brak, stosowanie aktów wykonawczych, w celu dalszego określenia uwzględnionych wymogów dostępności. Zwykle opcje te wykorzystywane będą jedynie po upływie rozsądnego okresu stosowania dyrektywy, zależeć będą od popartej dowodami potrzeby dalszej harmonizacji ze względu na interes rynku/konsumentów i oparte będą na dokumentach potwierdzających nieprawidłowości regulacyjne lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku.

Korzystanie z możliwości wnioskowania o opracowanie norm europejskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 jest sprawdzonym sposobem doprecyzowywania wymogów prawnych zawartych w przepisach dotyczących rynku wewnętrznego UE. Te zharmonizowane normy będą zawierać szczegóły techniczne instruuje, w jaki sposób można zapewnić dostępność produktów i usług. Rozporządzenie (UE) nr 1025/2012 reguluje również kwestię przejrzystości i otwartości procesu normalizacji prowadzącego do przyjęcia wymaganych standardów.

Stosowanie zharmonizowanych norm pozostanie dobrowolne. W przypadku stosowania zharmonizowanych norm, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istnieje jednak domniemanie, że objęte tymi normami lub ich częścią warunki zgodności z zawartymi w dyrektywie wymogami dostępności zostały spełnione, umożliwiając swobodny obieg tych produktów i usług na wewnętrznym rynku UE. W rozporządzeniu (UE) nr 1025/2012 przewidziano także procedurę sprzeciwu wobec norm zharmonizowanych w przypadku, gdy normy takie nie spełniają w całości wymogów dostępności, o których mowa w niniejszej dyrektywie.

- Proponowana dyrektywa będzie wspierać przemysł w działaniach mających na celu zapewnienie dostępności przy użyciu tych samych wymogów dostępności funkcjonalnej, które wykorzystano do określania związanych z dostępnością zobowiązań ustanowionych w prawie UE, takich jak obowiązek państw członkowskich dotyczący zakupu/finansowania dostępnych produktów i usług, zawarty w zmienionych dyrektywach w sprawie zamówień publicznych.

Uprawnienia wykonawcze i przepisy końcowe

- Uprawnienia wykonawcze będą wykorzystywane, jeżeli konieczne będzie zapewnienie jednolitych warunków wdrożenia nakładanych przez niniejszą dyrektywę wymogów.
- Komisję wspomaga komitet określony w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011. Przewidziano odniesienia do procedur sprawdzających, stosowanych w sposób szczególny na podstawie artykułów dyrektywy.

Przegląd stosowania dyrektywy ma zostać przeprowadzony w terminie pięciu lat od jej wejścia w życie.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek ma bardzo ograniczony wpływ na budżet. Jedyne koszty operacyjne wynikają z przygotowania sprawozdania ze stosowania niniejszej dyrektywy, czyli obejmują środki operacyjne w wysokości 0,2 mln EUR w ramach istniejących linii budżetowych, jak również wydatki administracyjne w wysokości około 0,182 mln EUR rocznie po przyjęciu niniejszej dyrektywy, na organizowanie odnośnych posiedzeń Komisji. Wydatki te zostaną pokryte w ramach przesunięcia wewnętrznego i nie będą wymagać zwiększenia funduszy.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³⁰,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem niniejszej dyrektywy jest przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w drodze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich oraz poprzez wyeliminowanie barier w swobodzie przepływu niektórych dostępnych produktów i usług. Poprawi to podaż dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym.
- (2) Popyt na dostępne produkty i usługi jest wysoki, a liczba osób niepełnosprawnych lub osób z ograniczeniami funkcjonalnymi znacznie wzrośnie wraz ze starzeniem się ludności UE. Warunki, w których produkty i usługi są bardziej dostępne, umożliwiają większe włączenie społeczne i ułatwiają prowadzenie niezależnego życia.
- (3) Rozbieżności pomiędzy przepisami prawnymi i środkami administracyjnymi przyjętymi przez państwa członkowskie w zakresie dostępności produktów i usług dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych, stwarzają bariery dla swobodnego przepływu tych produktów i usług oraz zakłócają skuteczną konkurencję na rynku wewnętrznym. Bariery te mają szczególny wpływ na podmioty gospodarcze, w szczególności na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).
- (4) Z uwagi na różnice pomiędzy krajowymi wymogami dostępności, indywidualni przedsiębiorcy, MŚP i mikroprzedsiębiorstwa zniechęceni są do podejmowania przedsięwzięć biznesowych poza swoim krajowym rynkiem. Ustanowione przez państwa członkowskie krajowe, a nawet regionalne czy lokalne wymogi dostępności różnią się obecnie zarówno pod względem zakresu, jak i poziomu szczegółowości. Te różnice wywierają negatywny wpływ na konkurencyjność i wzrost gospodarczy, ze względu na dodatkowe koszty ponoszone w związku z tworzeniem i wprowadzaniem na każdy rynek krajowy dostępnych produktów i usług.

³⁰ Dz.U. C , , s. .

- (5) Odbiorcy dostępnych produktów i usług muszą płacić wysokie ceny ze względu na ograniczoną konkurencję wśród dostawców. Rozdrobnienie regulacji krajowych ogranicza ewentualne korzyści, jakie mogłaby przynieść wymiana doświadczeń z partnerami krajowymi i międzynarodowymi w kwestii reagowania na zmiany społeczne i technologiczne.
- (6) Zbliżenie środków krajowych na poziomie Unii jest zatem niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, by położyć kres rozdrobnieniu rynku dostępnych produktów i usług, aby stworzyć ekonomię skali, ułatwić handel transgraniczny i transgraniczną mobilność, pomóc podmiotom gospodarczym skoncentrować zasoby na innowacjach, zamiast wykorzystywać te zasoby na zapewnianie zgodności z niejednolitymi wymogami prawnymi w całej Unii.
- (7) Korzyści wynikające z harmonizacji wymogów dotyczących dostępności na rynku wewnętrznym zostały potwierdzone poprzez stosowanie dyrektywy 2014/33/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dźwigów³¹ oraz rozporządzenia (WE) nr 661/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w dziedzinie transportu³².
- (8) W dołączonej do traktatu z Amsterdamu deklaracji nr 22 przyjętej na konferencji przedstawicieli rządów państw członkowskich zawarto uzgodnienie, że przy opracowywaniu środków na mocy art. 114 Traktatu instytucje Unii powinny brać pod uwagę potrzeby osób niepełnosprawnych.
- (9) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie pełnego przestrzegania prawa osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im niezależność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności, a także zachęcenie do stosowania art. 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (10) Ogólnym celem strategii jednolitego rynku cyfrowego jest uzyskanie z połączenia rynku cyfrowego trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych. Unijni konsumenci wciąż nie mogą w pełni korzystać z niższych cen i z większego wyboru, które może zapewnić jednolity rynek, ponieważ transakcje transgraniczne *on-line* nadal są bardzo ograniczone. Fragmentacja ogranicza popyt na transgraniczne transakcje handlu elektronicznego. Istnieje również potrzeba wspólnych działań, aby zagwarantować pełny dostęp do nowych elektronicznych treści dla osób niepełnosprawnych. Należy zatem ujednolicić wymogi dostępności na całym jednolitym rynku cyfrowym oraz zagwarantować, że wszyscy obywatele Unii, bez względu na sprawność, będą mogli czerpać z niego korzyści.
- (11) Zgodnie z art. 216 ust. 2 TFUE umowy zawarte przez Unię wiążą instytucje Unii i państwa członkowskie. Z tego względu po przystąpieniu przez Unię Europejską do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych („Konwencja”), jej przepisy stały się integralną częścią porządku prawnego Unii.
- (12) Artykuł 9 Konwencji zobowiązuje jej strony do wprowadzenia odpowiednich środków w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym, na zasadzie równości z innymi osobami,

³¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/33/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących dźwigów i elementów bezpieczeństwa do dźwigów (Dz.U. L 96 z 29.3.2014, s. 251.).

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 661/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wymagań technicznych w zakresie homologacji typu pojazdów silnikowych dotyczących ich bezpieczeństwa ogólnego, ich przyczep oraz przeznaczonych dla nich układów, części i oddzielnych zespołów technicznych (Dz.U. L 200 z 31.7.2009, s. 1).

dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także do innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich. Komitet ONZ ds. praw osób niepełnosprawnych wskazał na potrzebę stworzenia ram prawnych z konkretnymi, wykonalnymi i określonymi w czasie poziomami odniesienia w celu monitorowania stopniowego tworzenia warunków dostępności.

- (13) Wejście w życie Konwencji w porządkach prawnych państw członkowskich oznacza potrzebę przyjęcia dodatkowych przepisów krajowych dotyczących dostępności produktów i usług, co przy braku działań ze strony Unii mogłoby doprowadzić do zwiększenia rozbieżności między krajowymi przepisami.
- (14) Konieczne jest zatem ułatwienie wdrażania Konwencji poprzez ustanowienie wspólnych unijnych przepisów.
- (15) W komunikacie „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier”³³ określono zgodnie z Konwencją dostępność jako jeden z ośmiu obszarów działań i postawiono sobie za cel zapewnienie dostępności produktów i usług.
- (16) Wykaz produktów i usług objętych zakresem niniejszej dyrektywy jest wynikiem badania przeprowadzonego w trakcie przygotowywania oceny skutków, które pozwoliło zidentyfikować te produkty i usługi dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych i starszych, dla których państwa członkowskie przyjęły lub prawdopodobnie przyjmą rozbieżne krajowe wymogi dostępności.
- (17) Każdy produkt i usługa muszą spełniać wymogi związane z dostępnością określone w art. 3 i wymienione w załączniku I, zgodnie z którymi muszą one być dostępne dla osób niepełnosprawnych i osób starszych. Wymogi dotyczące dostępności w handlu elektronicznym mają również zastosowanie do internetowej sprzedaży usług, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) – e) niniejszej dyrektywy.
- (18) Konieczne jest wprowadzenie wymogów dostępności w jak najmniej uciążliwy sposób dla podmiotów gospodarczych i państw członkowskich, zwłaszcza poprzez objęcie tymi wymogami wyłącznie produktów i usług, które zostały starannie wybrane.
- (19) Istnieje zatem potrzeba określenia wymogów dostępności dotyczących wprowadzania na rynek produktów i usług, które wchodzą w zakres stosowania niniejszej dyrektywy, tak aby zapewnić ich swobodny przepływ na rynku wewnętrznym.
- (20) Niniejsza dyrektywa wprowadzi obowiązek stosowania wymogów dostępności funkcjonalnej pod kątem celów ogólnych. Powinny one być wystarczająco precyzyjne, aby stwarzać prawnie wiążące zobowiązania, i wystarczająco szczegółowe, aby umożliwić ocenę zgodności w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania wewnętrznego rynku produktów i usług.
- (21) Wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady³⁴ zawiera określony zbiór wymogów dostępności dla pewnego szczególnego rodzaju stron internetowych organów publicznych. Ponadto zawiera on propozycję, aby określić podstawy metodyki monitorowania i sprawozdawczości kwestii zgodności przedmiotowych stron internetowych z wymogami wymienionymi we wspomnianej

³³ COM (2010) 636.

³⁴ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego, COM(2012) 721.

dyrektywie. Zawarte w niej wymogi, zarówno w zakresie dostępności, jak i te dotyczące metodyki monitorowania i sprawozdawczości, mają zastosowanie do stron internetowych organów publicznych. W celu zagwarantowania w szczególności, że właściwe organy wdrożą te same wymogi dostępności, niezależnie od typu stron internetowych poddanych regulacji, wymogi dostępności, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny być zgodne z przepisami zawartymi we wniosku dotyczącym dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego. Związana z handlem elektronicznym działalność prowadzona na stronach internetowych sektora publicznego, której nie obejmuje zakres wspomnianej dyrektywy, objęta jest zakresem niniejszego wniosku, co ma zagwarantować, że internetowa sprzedaż produktów i usług będzie dostępna dla osób niepełnosprawnych i starszych, niezależnie od tego, czy sprzedaż będzie miała charakter publiczny czy prywatny.

- (22) Państwa członkowskie podejmują wszelkie odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby, jeżeli produkty i usługi objęte niniejszą dyrektywą zgodne są z odpowiednimi wymogami dostępności, ich swobodny przepływ w Unii nie był utrudniony z powodów związanych z dostępnością.
- (23) W niektórych sytuacjach wspólne wymogi dostępności do środowiska zbudowanego ułatwiłyby swobodny przepływ powiązanych usług oraz osób niepełnosprawnych. Dlatego też niniejsza dyrektywa daje państwom członkowskim możliwość objęcia budynków wykorzystywanych do świadczenia usług zakresem niniejszej dyrektywy, co zapewni spełnienie wymogów dostępności określonych w załączniku X.
- (24) Niezbędne jest zagwarantowanie, że w przypadku unijnych aktów ustawodawczych ustanawiających obowiązki dotyczące dostępności bez zapewnienia odpowiednich wymogów lub specyfikacji, dostępność będzie określana poprzez odniesienie do wymogów dostępności zawartych w niniejszej dyrektywie. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE³⁵, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE³⁶ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE³⁷, w których nałożono obowiązek uwzględniania w specyfikacjach technicznych i wymogach technicznych lub funkcjonalnych koncesji, a także w pracach lub usługach wchodzących w ich zakres, kryteriów dostępności dla osób niepełnosprawnych lub dla użytkowników projektów uniwersalnych.
- (25) Dostępność powinna zostać osiągnięta poprzez usuwanie barier i zapobieganie ich powstawaniu, najlepiej poprzez zastosowanie podejścia „projektowania uniwersalnego”. Dążenie do zapewnienia dostępności nie powinno wykluczać dokonywania racjonalnych usprawnień, gdy wymagają tego przepisy krajowe lub unijne.
- (26) Większość miejsc pracy w UE powstaje w MŚP i w mikroprzedsiębiorstwach. Mają one kluczowe znaczenie dla przyszłego wzrostu gospodarczego, jednak bardzo często napotykają na przeszkody i utrudnienia przy opracowywaniu swoich produktów lub usług, zwłaszcza w kontekście transgranicznym. Konieczne jest zatem ułatwienie działalności MŚP i mikroprzedsiębiorstw poprzez harmonizację krajowych przepisów w zakresie dostępności, przy jednoczesnym zachowaniu koniecznych gwarancji.

³⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

³⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

³⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

- (27) Niniejsza dyrektywa powinna być oparta na decyzji nr 768/2008/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁸, jako że dotyczy produktów już objętych innymi aktami unijnymi, zapewniając w ten sposób spójność przepisów unijnych.
- (28) Wszystkie podmioty gospodarcze mające związek z łańcuchem dostaw i dystrybucji powinny zagwarantować, że udostępniają na rynku wyłącznie produkty zgodne z zawartymi w niniejszej dyrektywie wymogami dostępności. Konieczne jest określenie wyraźnego i proporcjonalnego podziału obowiązków stosownie do ról odgrywanych przez poszczególne podmioty w procesie dostaw i dystrybucji.
- (29) Podmioty gospodarcze powinny być odpowiedzialne za zgodność produktów i usług, stosownie do roli odgrywanej przez nie w łańcuchu dostaw, tak aby zapewnić wysoki poziom ochrony dostępności, a także zagwarantować uczciwą konkurencję na rynku unijnym.
- (30) Zważywszy na fakt, że producent posiada szczegółową wiedzę o procesie projektowania i produkcji, jest on najbardziej kompetentny do przeprowadzenia kompletnej procedury oceny zgodności. Obowiązek zapewnienia oceny zgodności powinien spoczywać na producencie.
- (31) Dystrybutorzy i importerzy powinni być zaangażowani w zadania związane z nadzorem rynku, realizowane przez organy krajowe, oraz brać aktywny udział w wykonywaniu tych zadań poprzez przedstawianie właściwym organom wszystkich koniecznych informacji dotyczących danego produktu.
- (32) Importerzy powinni zapewniać zgodność wprowadzanych na rynek Unii produktów z państw trzecich z wymogami niniejszej dyrektywy dotyczącymi dostępności i w szczególności zagwarantować, że zostały one poddane przez producentów odpowiednim procedurom oceny.
- (33) Wprowadzając produkt do obrotu, każdy importer powinien umieścić na nim swoją nazwę i adres kontaktowy przedsiębiorstwa.
- (34) Dystrybutorzy powinni dopilnować, żeby wykonywane przez nich czynności, którym poddawany jest produkt, nie miały negatywnego wpływu na jego zgodność z zawartymi w niniejszej dyrektywie wymogami dostępności.
- (35) Każdy podmiot gospodarczy wprowadzający produkt do obrotu pod własną nazwą lub znakiem towarowym bądź modyfikujący produkt w sposób, który może wpłynąć na zgodność produktu z obowiązującymi wymogami, powinien być uznany za producenta i przejąć jego obowiązki z tego tytułu.
- (36) Ze względu na zasadę proporcjonalności wymogi dostępności powinny mieć zastosowanie jedynie o tyle, o ile nie stanowią nieproporcjonalnego obciążenia dla danego przedsiębiorcy i nie wymagają zmian w produktach i usługach, które zgodnie z określonymi kryteriami zasadniczo zmieniłyby ich charakter.
- (37) Niniejsza dyrektywa powinna opierać się na zasadzie „najpierw myśl na małą skalę” i uwzględniać obciążenia administracyjne, z którymi borykają się MŚP. Zamiast ustanawiać ogólne wyjątki i odstępstwa dla przedsiębiorstw, powinna ona zawierać proste zasady w zakresie oceny zgodności i klauzule ochronne dla tych przedsiębiorstw. W związku z tym przy ustanawianiu zasad doboru i wdrażania najbardziej odpowiednich procedur oceny zgodności należy uwzględnić sytuację MŚP, a obowiązki przeprowadzania oceny zgodności z wymogami dostępności należy ograniczyć o tyle, o

³⁸ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 82).

ile nie będą one stanowić nieproporcjonalnego obciążenia dla MŚP. Ponadto organy nadzoru rynkowego powinny działać w sposób proporcjonalny do rozmiaru małych przedsiębiorstw oraz małego lub nieseryjnego charakteru produkcji, bez tworzenia zbędnych utrudnień dla MŚP i bez szkody dla ochrony interesów publicznych.

- (38) Wszystkie podmioty gospodarcze powinny przy wprowadzaniu produktów do obrotu lub świadczeniu usług na rynku postępować odpowiedzialnie i w pełnej zgodności z obowiązującymi wymogami prawnymi.
- (39) W celu ułatwienia oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymogami należy przewidzieć domniemanie zgodności produktów i usług zgodnych z dobrowolnymi normami zharmonizowanymi przyjmowanymi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012³⁹, w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych związanych z tymi wymogami. Komisja opublikowała już szereg wniosków o normalizację skierowanych do europejskich organizacji normalizacyjnych w dziedzinie dostępności, które powinny być istotne dla przygotowania zharmonizowanych norm.
- (40) W przypadku braku zharmonizowanych norm lub gdy jest to konieczne dla celów harmonizacji rynku Komisja powinna mieć możliwość przyjmowania aktów wykonawczych ustanawiających wspólne specyfikacje techniczne dotyczące zawartych w niniejszej dyrektywie wymogów dostępności.
- (41) Aby zagwarantować skuteczny dostęp do informacji do celów nadzoru rynku, informacje niezbędne do zadeklarowania zgodności ze wszystkimi mającymi zastosowanie aktami prawnymi Unii powinny być dostępne w pojedynczej deklaracji zgodności UE. W celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego podmiotów gospodarczych, podmioty te powinny móc zawrzeć odpowiednie poszczególne deklaracje zgodności w jednej unijnej deklaracji zgodności.
- (42) Do oceny zgodności produktów w niniejszej dyrektywie powinna być przewidziana wewnętrzna kontrola produkcji (moduł A), określona w załączniku II do decyzji nr 768/2008/WE, ponieważ daje ona podmiotom gospodarczym możliwość wykazania, a kompetentnym organom nabrania pewności, że produkty udostępniane na rynku spełniają wymagania dotyczące dostępności, nie nakładając jednocześnie nieproporcjonalnego obciążenia.
- (43) W odniesieniu do usług informacje niezbędne do oceny zgodności z wymogami dostępności powinny zostać zawarte w ogólnych warunkach lub w równoważnym dokumencie.
- (44) Oznakowanie CE, symbolizujące zgodność produktu z zawartymi w niniejszej dyrektywie wymogami dostępności, jest widoczną konsekwencją całego procesu obejmującego ocenę zgodności w szerokim znaczeniu. Niniejsza dyrektywa powinna być zgodna z ogólnymi zasadami regulującymi oznakowanie CE, określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008⁴⁰ ustanawiającym

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu.

- (45) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008, przez umieszczenie na produkcie oznakowania CE producent deklaruje zgodność danego produktu ze wszystkimi obowiązującymi wymaganiami, przyjmując tym samym na siebie pełną odpowiedzialność za tę zgodność.
- (46) Zgodnie z decyzją nr 768/2008/WE państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapewnienie dla produktów na swoim terytorium zdecydowanego i skutecznego nadzoru rynku i powinny przyznać organom nadzoru rynku wystarczające uprawnienia i środki.
- (47) Państwa członkowskie powinny sprawdzać zgodność usług z wymogami zawartymi w niniejszej dyrektywie i rozpatrywać skargi oraz zapoznawać się ze sprawozdaniami opisującymi przypadki niespełniania wymogów, w celu zapewnienia działań naprawczych.
- (48) Oczekuje się, że państwa członkowskie dopilnują, aby organy nadzoru rynku sprawdzały zgodność podmiotów gospodarczych z kryteriami, o których mowa w art. 12 ust. 3, zgodnie z rozdziałem V.
- (49) Oczekuje się, że państwa członkowskie dopilnują, by właściwe organy wskazane w art. 22 powiadamiały Komisję o stosowaniu wyjątków, o których mowa w art. 22 ust. 1, a także dołączały ocenę, o której mowa w ust. (2), zgodnie z rozdziałem VI.
- (50) Należy ustanowić procedurę gwarancji, która powinna być stosowana wyłącznie w przypadku braku zgody między państwami członkowskimi co do środków wprowadzanych przez jedno z nich, w ramach której zainteresowane strony będą informowane o środkach, które mają zostać wprowadzone w odniesieniu do dostępności produktów niespełniających wymogów niniejszej dyrektywy. Powinna ona umożliwiać organom nadzoru rynku podejmowanie w odniesieniu do takich produktów – we współpracy z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi – działań na wcześniejszym etapie.
- (51) W przypadku gdy państwa członkowskie i Komisja osiągną porozumienie co do zasadności określonego środka wprowadzonego przez dane państwo członkowskie, dalsze zaangażowanie Komisji nie powinno być wymagane z wyjątkiem przypadków, w których niezgodność można przypisać niedostatkom w normach zharmonizowanych.
- (52) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania przepisów rozdziału IV niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴¹.
- (53) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających państwa członkowskie zobowiązały się do przedstawienia, w uzasadnionych przypadkach, powiadomienia o środkach transpozycji wraz z co najmniej jednym dokumentem wyjaśniającym związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.

⁴¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (54) Cel niniejszej dyrektywy, mianowicie wyeliminowanie barier dla swobodnego przepływu niektórych dostępnych produktów i usług, które ma się przyczynić do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, nie może być osiągnięty w wystarczający sposób przez państwa członkowskie, ponieważ wymaga on harmonizacji różnych przepisów istniejących obecnie w ich systemach prawnych. Przez określenie wspólnych wymogów dostępności i zasad funkcjonowania jednolitego rynku cel ten można łatwiej osiągnąć na poziomie unijnym. Z tego względu Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres

1. Rozdziały I, II–V i VII mają zastosowanie do następujących produktów:
 - a) sprzęt komputerowy o ogólnym przeznaczeniu i systemy operacyjne;
 - b) następujące terminale samoobsługowe:
 - (i) bankomaty;
 - (ii) automaty do sprzedaży biletów;
 - (iii) urządzenia do odprawy samoobsługowej;
 - c) związane z usługami telefonicznymi urządzenia końcowe do obsługi konsumentów z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi;
 - d) związane z audiowizualnymi usługami medialnymi urządzenia końcowe z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi przeznaczone do obsługi konsumentów;
2. Rozdziały I, II–V i VII mają zastosowanie do następujących usług:
 - a) usługi telefoniczne i związane z nimi urządzenia końcowe z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi przeznaczone do obsługi konsumentów;
 - b) audiowizualne usługi medialne i związane z nimi urządzenia końcowe z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi przeznaczone do obsługi konsumentów;
 - c) usługi transportu pasażerskiego – lotniczego, autobusowego, kolejowego, wodnego;
 - d) usługi bankowe;
 - e) e-książki;
 - f) handel elektroniczny.
3. Rozdziały I, VI i VII niniejszej dyrektywy mają zastosowanie do:
 - a) zamówień publicznych i koncesji, które objęte są dyrektywą 2014/23/UE⁴², dyrektywą 2014/24/UE i dyrektywą 2014/25/UE;
 - b) przygotowania i realizacji programów zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i

⁴² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

Rybackiego⁴³ i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013⁴⁴;

- c) procedur przetargów na usługi w zakresie publicznego pasażerskiego transportu kolejowego i drogowego, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁵.
- d) infrastruktury transportu zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013⁴⁶.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „dostępne produkty i usługi” oznaczają produkty i usługi, które są dostrzegalne, funkcjonalne i zrozumiałe dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych, na równych zasadach z innymi osobami;
- 2) „projektowanie uniwersalne”, znane także pod nazwą „projektowanie dla wszystkich”, oznacza projektowanie produktów, środowisk, programów i usług, z których wszystkie osoby będą mogły korzystać w jak największym stopniu i bez potrzeby dostosowywania lub specjalistycznego projektowania; pojęcie „projektowanie uniwersalne” nie wyklucza urządzeń wspomagających przeznaczonych dla konkretnych grup osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych, tam gdzie urządzenia takie są potrzebne;
- 3) pojęcie „osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi” oznacza osoby, które dotknięte są upośledzeniem sprawności fizycznej, umysłowej, intelektualnej lub sensorycznej, upośledzeniem związanym z wiekiem lub z innymi przyczynami związanymi z niepełną sprawnością cielesną, stałym lub czasowym, które w zetknięciu z różnymi barierami powoduje ograniczenie ich dostępu do produktów i usług, co z kolei prowadzi do sytuacji wymagającej dostosowań tych produktów i usług do ich szczególnych potrzeb;
- 4) pojęcie „osoby niepełnosprawne” obejmuje osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami;
- 5) „produkt” oznacza substancję, preparat lub produkt wytworzony w procesie produkcji, niebędący produktem żywnościowym, paszą, żywym zwierzęciem ani rośliną,

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006

⁴⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

⁴⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

produktem pochodzenia ludzkiego ani produktem uzyskanym z roślin lub zwierząt związanym bezpośrednio z ich przyszłą reprodukcją;

- 6) pojęcie „audiowizualne usługi medialne” oznacza usługi w rozumieniu art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE⁴⁷;
- 7) pojęcie „usługi telefoniczne” oznacza usługi w rozumieniu art. 2 lit. c) dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁸;
- 8) „udostępnienie na rynku” oznacza dostarczenie produktu do celów dystrybucji, konsumpcji lub używania na rynku Unii w ramach działalności handlowej, odpłatnie lub nieodpłatnie;
- 9) „wprowadzenie do obrotu” oznacza pierwsze udostępnienie produktu na rynku Unii;
- 10) „producent” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która wytwarza produkt lub która zleca zaprojektowanie lub wytworzenie produktu i prowadzi obrót tym produktem pod własną nazwą lub znakiem towarowym;
- 11) „upoważniony przedstawiciel” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę w Unii, posiadającą pisemne pełnomocnictwo od producenta do działania w jego imieniu w odniesieniu do określonych zadań;
- 12) „importer” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę w Unii, która wprowadza do obrotu w Unii produkt pochodzący z państwa trzeciego;
- 13) „dystrybutor” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną w łańcuchu dostaw, niebędącą producentem ani importerem, która udostępnia produkt na rynku;
- 14) „podmiot gospodarczy” oznacza producenta, upoważnionego przedstawiciela, importera, dystrybutora i usługodawcę;
- 15) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną, która kupuje dany produkt lub korzysta z danych usług w celach niezwiązanych z jej działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub wykonywaniem wolnego zawodu;
- 16) „mikroprzedsiębiorstwo” oznacza przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 osób, którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR.
- 17) „norma zharmonizowana” oznacza normę zharmonizowaną w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1025/2012;
- 18) „wspólna specyfikacja techniczna” oznacza specyfikację techniczną w rozumieniu art. 2 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, która zawiera środki umożliwiające spełnienie wymogów dostępności dla danego produktu lub usługi;
- 19) „wycofanie od użytkowników” oznacza dowolny środek mający na celu doprowadzenie do zwrotu produktu, który już został udostępniony końcowemu użytkownikowi.
- 20) „wycofanie z obrotu” oznacza dowolny środek, którego celem jest zapobieżenie udostępnieniu na rynku produktu w danym łańcuchu dostaw;
- 21) „handel elektroniczny” oznacza internetową sprzedaż produktów i usług.

⁴⁷ Dyrektywa 2010/13/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1)

⁴⁸ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

ROZDZIAŁ II

WYMOGI DOSTĘPNOŚCI A SWOBODA PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Artykuł 3

Wymogi dostępności

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby produkty i usługi, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 2, spełniały wymogi dostępności określone w załączniku I, zgodnie z ust. 2–9 niniejszego artykułu.
2. Sprzęt komputerowy o ogólnym przeznaczeniu i systemy operacyjne muszą spełniać wymogi określone w sekcji I załącznika I.
3. Następujące terminale samoobsługowe: bankomaty, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej muszą spełniać wymogi określone w sekcji II załącznika I.
4. Usługi telefoniczne, w tym usługi ratownictwa i związane z nimi urządzenia końcowe z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi przeznaczone do obsługi konsumentów muszą spełniać wymogi określone w sekcji III załącznika I.
5. Audiowizualne usługi medialne i związane z nimi urządzenia końcowe z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi przeznaczone do obsługi konsumentów muszą spełniać wymogi określone w sekcji IV załącznika I.
6. Usługi transportu pasażerskiego: lotniczego, autobusowego, kolejowego i wodnego, strony internetowe, usługi oparte na urządzeniach mobilnych, działające w czasie rzeczywistym inteligentne systemy biletowe oraz samoobsługowe terminale informacyjne, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej, wykorzystywane w usługach transportu pasażerskiego, muszą spełniać wymogi określone w sekcji V załącznika I.
7. Usługi bankowe, strony internetowe, usługi bankowe oparte na urządzeniach mobilnych, terminale samoobsługowe, w tym bankomaty wykorzystywane do świadczenia usług bankowych, muszą spełniać wymogi określone w sekcji VI załącznika I.
8. Książki elektroniczne muszą spełniać wymogi określone w sekcji VII załącznika I.
9. Handel elektroniczny musi spełniać wymogi określone w sekcji VIII załącznika I.
10. Ze względu na warunki krajowe państwa członkowskie mogą zdecydować, że środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług transportu pasażerskiego, w tym środowisko wykorzystywane przez dostawców usług i operatorów infrastruktury, jak również środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług bankowych, z centrów obsługi klienta i sklepów operatorów telefonii, muszą spełniać wymogi dostępności określone w sekcji X załącznika I, co ma na celu maksymalizację korzystania z nich przez osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne.

Artykuł 4

Swobodny przepływ

Państwa członkowskie nie utrudniają na swoim terytorium z powodów związanych z wymogami dostępności udostępniania na rynku produktów i usług, które spełniają wymogi niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ III

OBOWIĄZKI PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Artykuł 5

Obowiązki producentów

1. Wprowadzając swoje produkty do obrotu, producenci gwarantują, że zostały one zaprojektowane i wyprodukowane zgodnie z aktualnymi wymogami dostępności, określonymi w art. 3.
2. Producenci sporządzają dokumentację techniczną zgodnie z załącznikiem II oraz przeprowadzają lub zlecają przeprowadzenie procedury oceny zgodności, o której mowa w tym załączniku.

W przypadku wykazania w wyniku przeprowadzenia tej procedury zgodności takiego produktu z obowiązującymi wymogami dostępności, producenci sporządzają deklarację zgodności UE i umieszczają oznakowanie CE.
3. Producenci zapewniają stosowanie procedur mających na celu zapewnienie zgodności produkcji seryjnej. Należy odpowiednio uwzględnić zmiany w projekcie i cechach charakterystycznych produktu oraz zmiany w normach zharmonizowanych lub innych specyfikacjach technicznych stanowiących odniesienie dla stwierdzenia zgodności produktu.
4. Producenci prowadzą ewidencję skarg, produktów niezgodnych z wymogami i przypadków wycofania produktu od użytkowników, a także informują dystrybutorów o tego rodzaju działaniach monitorujących.
5. Producenci są zobowiązani zapewnić, aby ich produkty były opatrzone nazwą typu, numerem partii lub serii lub inną informacją umożliwiającą ich identyfikację, lub w przypadku gdy wielkość lub charakter produktu to uniemożliwiają, aby wymagane informacje były umieszczone na opakowaniu lub w dokumencie załączonym do produktu.
6. Producenci są zobowiązani opatrzyć produkt swoim nazwiskiem, zarejestrowaną nazwą towarową lub zarejestrowanym znakiem towarowym i umieścić swój adres kontaktowy na produkcie, a jeżeli nie jest to możliwe – na opakowaniu lub w dokumencie załączonym do produktu. Adres musi wskazywać pojedynczy punkt, w którym można skontaktować się z producentem.
7. Producenci zapewniają dołączenie do produktu instrukcji obsługi oraz dostarczenie informacji na temat bezpieczeństwa w języku łatwo zrozumiałym przez konsumentów i użytkowników końcowych, określonym przez zainteresowane państwo członkowskie.
8. Producenci, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że wprowadzony przez nich do obrotu wyrób jest niezgodny z niniejszą dyrektywą, niezwłocznie podejmują niezbędne działania naprawcze w celu zapewnienia zgodności wyrobu, jego wycofania z obrotu lub, w stosownych przypadkach, odzyskania. Ponadto, jeżeli produkt stwarza zagrożenie związane z dostępnością, producenci niezwłocznie informują o tym

właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

9. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego producenci przekazują mu wszelkie informacje i dokumentację, które są konieczne do wykazania zgodności danego produktu, w języku, który może być z łatwością zrozumiany przez ten organ. Na żądanie właściwych organów podejmują oni z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty wprowadzone przez nich do obrotu, i na zapewnienie zgodności z wymogami, o których mowa w art. 3.

Artykuł 6

Upoważnieni przedstawiciele

1. Na podstawie pisemnego pełnomocnictwa producenci mogą wyznaczyć upoważnionego przedstawiciela. Obowiązki określone w art. 5 ust. 1 i sporządzanie dokumentacji technicznej nie wchodzi w zakres pełnomocnictwa upoważnionego przedstawiciela.
2. Upoważniony przedstawiciel wykonuje zadania określone w pełnomocnictwie otrzymanym od producenta. Pełnomocnictwo musi umożliwiać upoważnionemu przedstawicielowi wykonywanie co najmniej następujących obowiązków:
 - a) na uzasadnione żądanie właściwego krajowego organu udzielanie mu wszelkich informacji i udostępnianie dokumentacji koniecznej do wykazania zgodności danego produktu z wymogami;
 - b) na żądanie właściwego krajowego organu, podejmowanie z nim współpracy w działaniach ukierunkowanych na usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty objęte pełnomocnictwem.

Artykuł 7

Obowiązki importerów

1. Importerzy wprowadzają do obrotu wyłącznie produkty zgodne z wymaganiami.
2. Przed wprowadzeniem produktu do obrotu importerzy gwarantują, że producent przeprowadził procedurę oceny zgodności określoną w załączniku II. Importerzy zapewniają sporządzenie przez producenta dokumentacji technicznej, zgodnie z zawartymi w załączniku wymogami, opatrzenie produktu oznakowaniem CE, załączenie do aparatury wymaganych dokumentów oraz spełnienie przez producenta wymagań określonych w art. 5 ust. 5 i 6.
3. W przypadku gdy importer uzna lub ma powody, by uważać, że wyrób nie jest zgodny z wymogami, o których mowa w art. 3, nie wprowadza tego produktu do obrotu, dopóki nie zostanie zapewniona zgodność. Ponadto jeżeli produkt stwarza zagrożenie, importer informuje o tym producenta oraz organy nadzoru rynku.
4. Importerzy są zobowiązani opatrzyć produkt swoim nazwiskiem, zarejestrowaną nazwą towarową lub zarejestrowanym znakiem towarowym i umieścić swój adres kontaktowy na produkcie, a jeżeli nie jest to możliwe – na opakowaniu lub w dokumencie dołączonym do produktu.
5. Importerzy gwarantują dołączenie do produktu instrukcji obsługi oraz dostarczenie informacji w języku łatwo zrozumiałym przez konsumentów i innych użytkowników końcowych, określonym przez zainteresowane państwo członkowskie.

6. Importerzy zapewniają, aby w czasie, gdy ponoszą odpowiedzialność za wyrób, warunki jego przechowywania lub przewożenia nie wpływały negatywnie na jego zgodność z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3.
7. Importerzy prowadzą ewidencję skarg, produktów niezgodnych z wymogami i przypadków wycofania produktu od użytkowników, a także informują dystrybutorów o wszelkich tego rodzaju działaniach monitorujących.
8. Importerzy, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że wprowadzony przez nich do obrotu produkt nie jest zgodny z wymogami, o których mowa w art. 3, są zobowiązani natychmiast zastosować konieczne środki naprawcze w celu zapewnienia zgodności produktu, jego wycofania z obrotu lub odzyskania, stosownie do okoliczności. Ponadto, jeżeli produkt stwarza zagrożenie, niezwłocznie informują oni o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.
9. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego importerzy przekazują mu wszelkie informacje i dokumentację, które są konieczne do wykazania zgodności wyrobu, w języku, który może być z łatwością zrozumiany przez ten organ. Na żądanie właściwych organów podejmują z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty wprowadzone przez nich do obrotu.

Artykuł 8

Obowiązki dystrybutorów

1. Przy udostępnianiu produktu na rynku dystrybutorzy działają z należytą starannością w odniesieniu do wymagań niniejszej dyrektywy.
2. Przed udostępnieniem produktu na rynku dystrybutorzy sprawdzają, czy produkt jest opatrzony oznakowaniem CE i czy towarzyszą mu wymagane dokumenty oraz instrukcje i informacje dotyczące bezpieczeństwa w języku zrozumiałym dla konsumentów i innych użytkowników końcowych w państwie członkowskim, w którym produkt jest udostępniany na rynku, a także czy producent i importer spełnili wymagania określone w art. 5 ust. 5 i 6 i w art. 7 ust. 4.
3. W przypadku gdy dystrybutor uzna lub ma powody, by uważać, że wyrób nie jest zgodny z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3, nie udostępnia on tego produktu na rynku, dopóki nie zostanie zapewniona zgodność. Ponadto, jeżeli produkt stwarza zagrożenie, dystrybutor informuje o tym producenta oraz organy nadzoru rynku.
4. Dystrybutorzy zapewniają, aby w czasie, gdy ponoszą odpowiedzialność za wyrób, warunki jego przechowywania lub przewożenia nie wpływały negatywnie na jego zgodność z wymogami, o których mowa w art. 3.
5. Dystrybutorzy, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że udostępniony przez nich na rynku produkt nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą, zapewniają w stosownych przypadkach zastosowanie środków naprawczych koniecznych do zapewnienia zgodności tego produktu, wycofania go z obrotu lub odzyskania. Ponadto jeżeli produkt stwarza zagrożenie, niezwłocznie informują oni o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

6. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego dystrybutorzy udzielają mu wszelkich informacji i udostępniają dokumentację konieczną do ustalenia zgodności danego produktu z wymogami. Na żądanie właściwych organów, podejmują z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty udostępnione przez nich na rynku.

Artykuł 9

Przypadki, w których obowiązki producentów mają zastosowanie do importerów i dystrybutorów

Do celów niniejszej dyrektywy importera lub dystrybutora uważa się za producenta i nakłada na niego obowiązki producenta określone w art. 5, w przypadku gdy wprowadza on wyrób do obrotu pod swoją nazwą lub znakiem towarowym lub modyfikuje wyrób już wprowadzony do obrotu w taki sposób, że może to mieć wpływ na jego zgodność z wymaganiami niniejszej dyrektywy.

Artykuł 10

Identyfikacja podmiotów gospodarczych

1. Na żądanie organów nadzoru rynku podmioty gospodarcze wskazują:
 - a) każdy podmiot gospodarczy, który dostarczył im produkt;
 - b) każdy podmiot gospodarczy, któremu dostarczyły produkt.
2. Podmioty gospodarcze powinny być w stanie podać informacje, o których mowa w ust. 1, przez okres 10 lat od momentu dostarczenia im produktu i przez okres 10 lat od momentu dostarczenia przez nie produktu.

Artykuł 11

Obowiązki usługodawców

1. Usługodawcy gwarantują, że ich usługi są projektowane i świadczone zgodnie z art. 3.
2. Usługodawcy przygotowują niezbędne informacje zgodnie z załącznikiem III, wyjaśniając, w jaki sposób usługi spełniają wymogi dostępności, o których mowa w art. 3. Informacje podawane są do publicznej wiadomości w formie pisemnej i ustnej, w tym w sposób dostępny dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi i dla osób niepełnosprawnych. Usługodawcy przechowują te informacje tak długo, jak usługa jest świadczona.
3. Usługodawcy zapewniają stosowanie odpowiednich procedur w celu zagwarantowania, że ciągle świadczenie usług pozostaje w zgodności z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3. Zmiany we właściwościach świadczenia usługi oraz zmiany wymogów dostępności, o których mowa w art. 3, muszą być odpowiednio uwzględnione przez usługodawców. W przypadku niezgodności dostawcy usług stosują niezbędne środki naprawcze w celu zapewnienia dostępności usługi zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 3.
4. Na uzasadnione żądanie właściwego organu usługodawcy udzielają mu wszelkich informacji koniecznych do wykazania zgodności z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3. Na żądanie tych organów współpracują oni z nimi w zakresie wszelkich działań podejmowanych w celu doprowadzenia do zgodności z tymi wymogami.

Artykuł 12

Zasadnicze zmiany i nieproporcjonalne obciążenia

1. Wymogi dostępności, o których mowa w art. 3, stosuje się w zakresie, w jakim nie wprowadzają one znacznej zmiany w wyglądzie lub cechach produktu lub usługi, która powoduje zmianę podstawowych właściwości tego produktu lub usługi.
2. Wymogi dostępności, o których mowa w art. 3, stosuje się w zakresie, w jakim nie stanowią nieproporcjonalnego obciążenia dla zainteresowanych podmiotów gospodarczych.
3. Aby ocenić, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności dotyczącymi produktów lub usług stanowi nieproporcjonalne obciążenie, podmioty gospodarcze uwzględniają następujące czynniki:
 - a) wielkość, zasoby i charakter podmiotów gospodarczych;
 - b) szacowane koszty i korzyści dla przedsiębiorstwa w odniesieniu do szacowanej korzyści dla osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem częstotliwości i czasu korzystania z konkretnego produktu lub usługi;
4. Obciążeń tych nie uznaje się za nieproporcjonalne, jeżeli są one kompensowane przez finansowanie z innych źródeł niż zasoby własne przedsiębiorcy, zarówno publicznych, jak prywatnych.
5. Ocena, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności dotyczącymi produktów lub usług powoduje zasadnicze zmiany lub nieproporcjonalne obciążenie, dokonywana jest przez przedsiębiorcę.
6. W przypadkach, gdy przedsiębiorcy skorzystali z wyjątku przewidzianego w ust. 1–5 dla danego produktu lub usługi, powiadamiają oni o tym właściwe organy nadzoru rynku państwa członkowskiego, w którym produkt lub usługę wprowadza się do obrotu lub udostępnia. Do powiadomienia dołączana jest ocena, o której mowa w ust. 3. Mikroprzedsiębiorstwa zwolnione są z wymogu zgłoszenia, lecz muszą być w stanie dostarczyć odpowiednią dokumentację na żądanie organu nadzoru rynku.

ROZDZIAŁ IV

NORMY ZHARMONIZOWANE, WSPÓLNE SPECYFIKACJE TECHNICZNE I ZGODNOŚĆ PRODUKTÓW I USŁUG Z WYMOGAMI

Artykuł 13

Domniemanie zgodności

W przypadku produktów i usług zgodnych z normami zharmonizowanymi, do których odniesienia opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lub z ich częściami, domniemywa się, że produkty te i usługi spełniają wymogi dostępności objęte tymi normami lub ich częściami, o których mowa w art. 3.

Artykuł 14

Wspólne specyfikacje techniczne

1. W przypadku gdy w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* nie opublikowano zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 odniesienia do norm zharmonizowanych i dalsze szczegóły dotyczące wymogów dostępności niektórych produktów i usług byłyby potrzebne dla harmonizacji rynku, Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające wspólne specyfikacje techniczne dla wymogów dostępności, o których mowa w załączniku I do niniejszej dyrektywy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 24 ust. 2 niniejszej dyrektywy.
2. Produkty i usługi, które są zgodne ze wspólnymi specyfikacjami technicznymi, o których mowa w ust. 1, lub z ich częściami, uważa się za zgodne z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3, objętymi tymi specyfikacjami lub ich częściami.

Artykuł 15

Unijna deklaracja zgodności produktów

1. W deklaracji zgodności UE stwierdza się, że wykazano spełnienie odpowiednich, określonych w art. 3, wymogów dostępności. W przypadkach, gdy skorzystano z wyjątku przewidzianego w art. 12, deklaracja zgodności UE zawiera informację, które wymogi dostępności są tym wyjątkiem objęte.
2. Deklaracja zgodności UE musi być zgodna z szablonem określonym w załączniku III do decyzji nr 768/2008/WE. Zawiera ona elementy określone w załączniku II do niniejszej dyrektywy oraz jest systematycznie aktualizowana. W wymogach dotyczących dokumentacji technicznej należy unikać nakładania nieproporcjonalnych obciążeń dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Jest ona tłumaczona na język lub języki zgodnie z wymogami państwa członkowskiego, w którym produkt wprowadza się do obrotu lub udostępnia.
3. Jeżeli dany produkt podlega więcej niż jednemu aktowi prawa Unii wymagającemu deklaracji zgodności UE, sporządzana jest jedna deklaracja zgodności UE odnosząca się do wszystkich takich aktów prawa Unii. Deklaracja wskazuje odpowiednie akty prawne, łącznie z ich adresami publikacyjnymi.
4. Poprzez sporządzenie deklaracji zgodności UE producent przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zgodność produktu.

Artykuł 16

Ogólne zasady dotyczące oznakowania CE dla produktów

Oznakowanie CE podlega ogólnym zasadom określonym w art. 30 rozporządzenia nr 765/2008/WE

ROZDZIAŁ V

NADZÓR RYNKU, ZGODNOŚĆ ORAZ UNIJNA PROCEDURA OCHRONNA

Artykuł 17

Nadzór rynku w zakresie produktów

1. Art. 15 ust. 3 i art. 16–29 rozporządzenia nr 765/2008/WE mają zastosowanie do produktów.
2. Podczas prowadzenia nadzoru rynku produktów organy nadzoru rynku dokonują przeglądu oceny, o której mowa w art. 12.
3. Państwa członkowskie dopilnowują, aby informacje posiadane przez organy nadzoru rynku, dotyczące zgodności podmiotów gospodarczych z obowiązującymi wymogami dostępności określonymi w art. 3 oraz ocena odstępstw przewidziana w art. 12, dostępne były dla konsumentów na żądanie oraz w dostępnym formacie, chyba że informacje te nie mogą być udostępnione ze względu na ich poufny charakter, jak przewidziano w art. 19 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

Artykuł 18

Zgodność usług

1. Państwa członkowskie ustanawiają, wdrażają i okresowo aktualizują odpowiednie procedury w celu:
 - a) sprawdzania zgodności usług wymienionych w art. 1 ust. 2 z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie oraz oceną odstępstw przewidzianą w art. 12;
 - b) rozpatrywania skarg lub raportów dotyczących kwestii odnoszących się do zgodności usług, o których mowa w art. 1 ust. 2, z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3;
 - c) sprawdzania, czy dany podmiot gospodarczy podjął niezbędne działania naprawcze.
2. Państwa członkowskie wyznaczają organy nadzoru rynku odpowiedzialne za wdrożenie procedur, o których mowa w ust. 1.

Państwa członkowskie dopilnowują, aby społeczeństwo było informowane o istnieniu, obowiązkach i nazwie krajowych organów nadzoru rynku oraz o sposobach kontaktowania się z nimi. Organy te udostępniają na żądanie przedmiotowe informacje w przystępnych formatach.

Artykuł 19

Procedura postępowania na szczeblu krajowym w przypadku produktów stwarzających zagrożenie związane z dostępnością

1. W przypadku gdy organy nadzoru rynku jednego państwa członkowskiego podjęły działania zgodnie z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 lub mają wystarczające powody, by sądzić, że dany produkt objęty niniejszą dyrektywą stwarza zagrożenie co do kwestii związanych z dostępnością objętych zakresem niniejszej dyrektywy, dokonują one oceny tego produktu pod kątem spełnienia wszystkich wymagań określonych w niniejszej dyrektywie. Odpowiednie podmioty gospodarcze w pełni współpracują z organami nadzoru rynku.

Jeśli w toku tej oceny organy nadzoru rynku stwierdzą, że dany produkt nie spełnia wymagań określonych w niniejszej dyrektywie, żądają niezwłocznie od zainteresowanego podmiotu gospodarczego podjęcia wszelkich odpowiednich działań naprawczych w celu doprowadzenia produktu do zgodności z tymi wymaganiami lub do wycofania produktu z obrotu lub jego odzyskania w wyznaczonym przez siebie rozsądnym terminie, stosownym do charakteru zagrożenia.

Artykuł 21 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 ma zastosowanie do środków, o których mowa powyżej.
2. W przypadku gdy organy nadzoru rynku uznają, że niezgodność nie ogranicza się wyłącznie do terytorium państwa, w którym prowadzą nadzór, informują one Komisję oraz pozostałe państwa członkowskie o wynikach oceny oraz działaniach, których podjęcia zażądały od podmiotu gospodarczego.
3. Dany podmiot gospodarczy zapewnia podjęcie wszelkich odpowiednich działań naprawczych w odniesieniu do wszystkich odnośnych produktów, które ten podmiot udostępnił na rynku w Unii.

4. W przypadku gdy zainteresowany podmiot gospodarczy nie podejmuje odpowiednich działań naprawczych w terminie, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi, organy nadzoru rynku wprowadzają wszelkie odpowiednie środki tymczasowe w celu zakazania lub ograniczenia udostępniania produktów na rynku krajowym, wycofania danego produktu z obrotu lub odzyskania tego produktu. Organy nadzoru rynku przekazują niezwłocznie Komisji i pozostałym państwom członkowskim informacje na temat tych środków.
5. Informacje, o których mowa w ust. 4, obejmują wszelkie dostępne szczegóły, przede wszystkim dane umożliwiające identyfikację produktu niezgodnego, informacje na temat pochodzenia produktu, charakteru występującej domniemanej niezgodności i związanego z tym zagrożenia, rodzaju i okresu obowiązywania wprowadzonych środków krajowych, a także stanowisko przedstawione przez zainteresowany podmiot gospodarczy. W szczególności organy nadzoru rynku są zobowiązane wskazać, czy brak zgodności wynika z którejkolwiek z następujących przyczyn:
 - a) z niespełniania przez produkt wymogów określonych w art. 3 niniejszej dyrektywy,
 - b) z niedostatków w normach zharmonizowanych, o których mowa w art. 13, przyznających domniemanie zgodności.
6. Państwa członkowskie inne niż państwo członkowskie, które wszczęło procedurę, niezwłocznie informują Komisję i pozostałe państwa członkowskie o wszystkich wprowadzonych środkach i przekazują wszystkie informacje dotyczące niezgodności danego produktu, którymi dysponują, a w przypadku gdy wyrażają sprzeciw wobec notyfikowanego środka krajowego, przedstawiają swoje zastrzeżenia.
7. W przypadku gdy w terminie trzech miesięcy od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 4, żadne państwo członkowskie ani Komisja nie zgłosiły sprzeciwu wobec środka tymczasowego podjętego przez państwo członkowskie, środek ten uznaje się za uzasadniony.
8. Państwa członkowskie zapewniają niezwłoczne przyjęcie właściwych środków ograniczających w odniesieniu do danego produktu, takich jak wycofanie z obrotu.

Artykuł 20

Procedura ochronna na poziomie Unii

1. W przypadku gdy po ukończeniu procedury określonej w art. 19 ust. 3 i 4 zgłaszane są sprzeciwy wobec środka podjętego przez państwo członkowskie lub w przypadku gdy Komisja uzna środek krajowy za sprzeczny z prawodawstwem Unii, Komisja niezwłocznie rozpoczyna konsultacje z państwami członkowskimi i zainteresowanym podmiotem gospodarczym lub zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi oraz dokonuje oceny tego środka krajowego. Na podstawie wyników tej oceny Komisja podejmuje decyzję, czy dany środek krajowy jest uzasadniony.

Komisja kieruje swoją decyzję do wszystkich państw członkowskich i niezwłocznie informuje o niej państwa członkowskie i zainteresowany podmiot gospodarczy lub zainteresowane podmioty gospodarcze.
2. Jeżeli środek krajowy zostaje uznany za uzasadniony, wszystkie państwa członkowskie podejmują środki konieczne, aby zapewnić wycofanie ze swojego rynku wyrobu, który nie spełnia wymogów, i informują o nich Komisję. Jeżeli środek krajowy zostaje uznany za nieuzasadniony, dane państwo członkowskie wycofuje ten środek.

3. Jeżeli środek krajowy został uznany za uzasadniony, a niezgodność produktu jest spowodowana brakami w normach zharmonizowanych, o których mowa w art. 19 ust. 5 lit b), Komisja stosuje procedurę określoną w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012.

ROZDZIAŁ VI

WYMOGI W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI W INNYCH AKTACH PRAWNYCH UE

Artykuł 21

Stosowanie wymogów dostępności do innych aktów unijnych

Wymogi dostępności określone w sekcji IX załącznika I stosuje się:

- a) przy sporządzaniu specyfikacji technicznych i kryteriów udzielenia zamówienia dotyczących wszystkich zamówień publicznych i koncesji, których przedmiot jest przeznaczony do użytku osób – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego – które to zamówienia i koncesje są objęte dyrektywą 2014/23/UE⁴⁹, dyrektywą 2014/24/UE⁵⁰ i dyrektywą 2014/25/UE⁵¹;
- b) przy ustalaniu wymogów dostępności, o których mowa w związku z przygotowywaniem i realizacją programów objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 dotyczącym Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz rozporządzeniem (UE) nr 1304/2013 dotyczącym Europejskiego Funduszu Społecznego;
- c) przy ustalaniu wymogów dostępności związanych z kryteriami społecznymi i jakościowymi ustanowionymi przez właściwe organy w przetargach dotyczących usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego kolejowego i drogowego, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007;
- d) do infrastruktury transportowej, zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013.

⁴⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji.

⁵⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych.

⁵¹ Dyrektywa 2014/25/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Artykuł 22

Nieproporcjonalne obciążenia

1. Wymogi dostępności, o których mowa w art. 21, stosuje się w zakresie, w jakim nie stanowią one w odniesieniu do określonych w tym artykule celów nieproporcjonalnego obciążenia dla właściwych organów.
2. Aby ocenić, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności, o których mowa w art. 21, stanowi nieproporcjonalne obciążenie, właściwe organy biorą pod uwagę następujące czynniki:
 - a) wielkość, zasoby i charakter danego właściwego organu;
 - b) szacowane koszty i korzyści dla danego właściwego organu w odniesieniu do szacowanej korzyści dla osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem częstotliwości i czasu korzystania z konkretnego produktu lub usługi.
3. Ocena, czy zgodność z wymogami dostępności, o których mowa w art. 21, nakłada nieproporcjonalne obciążenia, przeprowadzana jest przez dane właściwe organy.
4. W przypadkach gdy właściwy organ zastosował odstępstwo przewidziane w ust. 1, 2 i 3 dla danego produktu lub usługi, powiadamia on o tym Komisję. Do powiadomienia dołączana jest ocena, o której mowa w ust. 2.

Artykuł 23

Wspólne specyfikacje techniczne dla innych aktów unijnych

Zgodność ze wspólnymi specyfikacjami technicznymi przyjętymi zgodnie z art. 14 ust. 1 lub ich częścią zapewnia zgodność z art. 21.

ROZDZIAŁ VII

UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 24

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 25

Egzekwowanie przepisów

1. Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie i skuteczne środki zapewniające przestrzeganie niniejszej dyrektywy.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują:
 - a) przepisy, na mocy których konsument może wszcząć postępowanie na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi, aby zapewnić stosowanie krajowych przepisów transponujących przepisy niniejszej dyrektywy;

- b) przepisy, na mocy których organy publiczne lub prywatne stowarzyszenia, organizacje lub inne osoby prawne, które mają uzasadniony interes w dopilnowaniu, aby przepisy niniejszej dyrektywy były przestrzegane, mogą wszcząć postępowanie na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi w imieniu konsumentów, aby zapewnić stosowanie krajowych przepisów transponujących przepisy niniejszej dyrektywy.

Artykuł 26

Sankcje

1. Państwa członkowskie określają zasady dotyczące sankcji nakładanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wykonania.
2. Sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
3. Państwa członkowskie bezzwłocznie powiadamiają Komisję o tych przepisach i środkach oraz powiadamiają ją niezwłocznie o każdej późniejszej zmianie, która ich dotyczy.
4. Sankcje uwzględniają zakres niezgodności, w tym liczbę niezgodnych z przepisami produktów lub usług, jak również liczbę dotkniętych osób.

Artykuł 27

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej w dniu [... *proszę wstawić datę - dwa lata od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy*], przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują one Komisji tekst tych przepisów.
2. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia [... *proszę wstawić datę - sześć lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy*].
3. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
4. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.
5. Państwa członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 3 ust. 10 przekazują Komisji teksty przyjętych w tym celu podstawowych przepisów prawa krajowego i składają Komisji sprawozdanie z postępów w ich wdrażaniu.

Artykuł 28

Sprawozdanie i przegląd

Do dnia [...*proszę wstawić datę - pięć lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy*], a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy.

1. Sprawozdanie to dotyczy między innymi, w świetle rozwoju sytuacji społecznej, gospodarczej i technologicznej, zmian w dostępności produktów i usług oraz skutków

dla podmiotów gospodarczych i dla osób niepełnosprawnych. W miarę możliwości podane są w nim dziedziny, w których należy zmniejszyć obciążenia, tak aby można było rozważyć potrzebę ewentualnego przeglądu niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji w należyтым terminie wszystkie informacje, które są dla niej niezbędne do sporządzenia takiego sprawozdania.
3. Sprawozdanie Komisji uwzględnia punkty widzenia zainteresowanych podmiotów gospodarczych i odpowiednich organizacji pozarządowych, w tym organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne i osoby starsze.

Artykuł 29

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 30

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004

Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa⁵²

Tytuł 33 (współdelegowanie – EMPL)

Charakter wniosku/inicjatywy

☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁵³**,

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**.

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**.

Cele

Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

Wypełnienie zobowiązań podjętych w ramach europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020 poprzez zniesienie barier na rynku wewnętrznym dla swobodnego obrotu pewną liczbą produktów i usług, które ważne są dla pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.

Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Cel szczegółowy: propagowanie i ochrona praw osób niepełnosprawnych;

Działanie(-a) ABM/ABB dotyczące praw osób niepełnosprawnych (współdelegowanie od 33 02)

⁵² ⁵² ABM: activity-based management: zarządzanie kosztami działań - ABB: activity-based budgeting: budżet zadaniowy.

⁵³ ⁵³ o którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej:

poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego dla konkretnych dostępnych produktów i usług, również w dziedzinie zamówień publicznych;

ułatwienie pracy przemysłu i zaspokajanie potrzeb konsumentów z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób starszych i osób niepełnosprawnych;

zmniejszenie barier w handlu transgranicznym i zwiększenie konkurencji odnośnie do wybranych produktów i usług, a także w dziedzinie zamówień publicznych;

ułatwienie dostępu użytkowników niepełnosprawnych do szerszej gamy dostępnych produktów i usług po konkurencyjnych cenach.

Wskaźniki wyników i wpływu

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy:

liczba produktów, dla których gotowa jest dokumentacja techniczna do oznakowania CE uwzględniająca dostępność;

liczba publicznych przetargów, w których jest mowa o dostępności i o ogólnounijnych wymogach dostępności;

liczba skarg dotyczących produktów i usług ze względu na ich niezgodność z wymogami dostępności;

liczba wniesionych do sądów spraw dotyczących problemów związanych z dostępnością dla odnośnych produktów i usług;

dostępność zharmonizowanych europejskich norm dostępności przyjętych przez europejskie organizacje normalizacyjne;

liczba nowych unijnych aktów prawnych, które w celu określenia dostępności zawierają odesłanie do europejskiego aktu w sprawie dostępności.

Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej:

usunięcie rozbieżności krajowych wymogów dostępności produktów i usług wprowadzanych na rynek UE i związanych ze specyfikacjami odnoszącymi się do zamówień publicznych, które to rozbieżności prowadzą do fragmentacji rynku wewnętrznego;

ustalenie wspólnych unijnych wymogów dostępności dla wybranych produktów i usług, a także dla zamówień publicznych na produkty i usługi;

usprawnienie egzekwowania wymogów dostępności.

Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej:

wniosek przyczyni się do wyeliminowania rozdrobnienia rynku wewnętrznego, które tworzy przeszkody w handlu transgranicznym i zakłóca konkurencję, a także do wzmocnienia ochrony konsumentów, z uwzględnieniem nowych tendencji rozwoju rynku;

jedynie działanie na szczeblu UE może stworzyć zharmonizowane i spójne ramy prawne, które pozwolą na swobodny przepływ dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym; niniejsza inicjatywa przyczyni się do spójnego i skutecznego wdrażania Konwencji ONZ w całej UE, co ułatwi państwom członkowskim spełnienie wyżej wymienionych zobowiązań międzynarodowych przynoszących korzyści przemysłowi i konsumentom.

Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań:

obecnie obszar ten jest tylko częściowo uregulowany na poziomie UE;

doświadczenia związane z dyrektywą 2001/83/WE dotyczącą opakowań leków, z dyrektywą 95/16/WE dotyczącą dźwigów lub z rozporządzeniem (WE) nr 661/2009 dotyczącym transportu pokazały korzyści wynikające z harmonizacji wymogów dostępności na rynku wewnętrznym;

ponadto istnieje szereg czynników stanowiących źródło problemów, które uzasadniają konieczność działania na szczeblu UE w dziedzinach objętych zakresem proponowanej dyrektywy:

rozbieżności między krajowymi wymogami dostępności powodowane są albo przez brak koordynacji na szczeblu UE odnośnie do kwestii, które produkty i usługi powinny być dostępne, albo, jeśli prawo UE lub umowy międzynarodowe stanowią na poziomie ogólnym, że niektóre produkty lub usługi powinny być dostępne (np. Konwencja ONZ lub przepisy UE dotyczące zamówień publicznych), przez fakt, że nie zawierają one szczegółowych przepisów, które miałyby rzeczywiście zastosowanie do wymogów dostępności;

obecnie kwestia ta pozostaje całkowicie w gestii władz krajowych, co dało w efekcie obecny zlepek rozbieżnych wymogów dostępności.

Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia:

niniejszy wniosek jest spójny z celami europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020 oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której Unia i większość państw członkowskich są stronami;

niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie istniejących przepisów prawnych UE dotyczących pomocy osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej, takich jak prawa pasażerów we wszystkich rodzajach transportu (lotniczym, kolejowym, wodnym, autobusowym i autokarowym);

ponadto wniosek stanowi też uzupełnienie wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych, obejmującego swoim zakresem tylko niektóre strony internetowe sektora publicznego.

Okres trwania i wpływ finansowy

- ☐ Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**
- ☐ ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- ☐ ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r.
- X Wniosek/inicjatywa o **nieograniczonym okresie trwania**
- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
po którym następuje faza operacyjna.

Przewidywane tryby zarządzania⁵⁴

Od budżetu na 2015 r.

X Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☐ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ ☐ przez agencje wykonawcze;
- ☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi
- ☐ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań wykonawczych:
- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 208 i 209 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

Uwagi

Przewiduje się, że wdrożenie nie będzie wymagać znacznych środków.
--

⁵⁴ ⁵⁴Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

ŚRODKI ZARZĄDZANIA

Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

Po pięciu latach od stosowania dyrektywy, a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy, do którego załącza, w razie potrzeby, wnioski dotyczące jej dostosowania do rozwoju społecznego, technicznego i gospodarczego, w szczególności w odniesieniu do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

System zarządzania i kontroli

Zidentyfikowane ryzyko.

Opóźnienia w transponowaniu dyrektywy przez państwa członkowskie.

Nieodpowiednie nadzorowanie (i ocena) transpozycji dyrektywy.

Brak konkretnego ryzyka finansowego.

Informacje dotyczące struktury wewnętrznego systemu kontroli.

Standardowe procedury kontroli i postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego stosowane przez Komisję z związku z transpozycją i wykonaniem dyrektywy.

Oszacowanie kosztów i korzyści wynikających z kontroli i ocena prawdopodobnego ryzyka błędu.

Standardowe koszty związane z kontrolą transpozycji oraz ewentualnymi postępowaniami w sprawie uchybienia zobowiązaniom państw członkowskich.

Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony

Nie dotyczy

SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wnioski/inicjatywa ma wpływ

Istniejące linie budżetowe

według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj wydatków	Wkład			
	Dział 3	Zróżnicowane /niezróżnicowane ⁽⁵⁵⁾	państw EFTA ⁵⁶	krajów kandydujących ⁵⁷	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
3	33.02.02 – Promowanie niedyskryminacji i równości	Zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE

Nowe linie budżetowe, o których utworzenie się wnioskuje

według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj wydatków	Wkład			
	Numer [...]Dział.....]	Zróżnicowane /niezróżnicowane	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[...][XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

⁵⁵ Środki zróżnicowane/ środki niezróżnicowane

⁵⁶ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁵⁷ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne państwa kandydujące Bałkanów Zachodnich.

Szacunkowy wpływ na wydatki

[Niniejszą część należy uzupełnić przy użyciu **arkusza kalkulacyjnego dotyczącego danych budżetowych o charakterze administracyjnym** (drugi dokument w załączniku do niniejszej oceny skutków finansowych) i przesłać do CISNET w celu konsultacji między służbami.]

Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	nr 3	Dział „Bezpieczeństwo i obywatelstwo”
---	---------	---------------------------------------

DG: EMPL			Rok 2015 ⁵⁸	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	OGÓŁEM
• Środki operacyjne									
Numer linii budżetowej 33 02 02	Środki na zobowiązania	(1)	0	0	0		0,20		0,20
	Środki na płatności	(2)	0	0	0			0,20	0,20
Numer linii budżetowej	Środki na zobowiązania	(1a)							
	Środki na płatności	(2 a)							
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ⁵⁹									
Numer linii budżetowej		(3)							
OGÓŁEM środki	Środki na	=1+1a +3					0,20		0,20

⁵⁸ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

⁵⁹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

dla DG EMPL	zobowiązania								
	Środki na płatności	=2+2a +3						0,20	0,20

Zgodnie z art. 28 wniosku w roku N+5 będzie miał miejsce przegląd wniosku. Przeglądowi temu będzie prawdopodobnie towarzyszyć pomoc zewnętrzna lub badanie.

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)						0,20		0,20
	Środki na płatności	(5)							0,20	0,20
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)								
OGÓŁEM środki dla DG EMPL z wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6						0,20		0,20
	Środki na płatności	=5+ 6							0,20	0,20
	Środki na płatności	=5+ 6								

Dział wieloletnich ram finansowych	5	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
DG: EMPL									
• Zasoby ludzkie									
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
OGÓŁEM DG EMPL	Środki	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182

OGÓŁEM środki dla DZIAŁU 5 z wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
OGÓŁEM środki dla DZIAŁÓW 1 do 5 z wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,014	0,228	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,382
	Środki na płatności	0,014	0,028	0,228	0,028	0,028	0,028	0,028	0,382

Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- ☐ ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						OGÓŁEM	
	PRODUKT															
	Rodzaj ⁶⁰	Średni koszt	NIE	Koszt	NIE	Koszt	NIE	Koszt	NIE	Koszt	NIE	Koszt	NIE	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁶¹ ... Cel szczegółowy: propagowanie i ochrona praw osób niepełnosprawnych;																
- Produkt	Ekspert	0,2			1	0,20									1	0,200
- Produkt																
- Produkt																
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																
- Produkt																
Cel szczegółowy nr 2 – suma																

⁶⁰ ⁶⁰ Realizacje odnoszą się do produktów i usług, które zostaną dostarczone (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁶¹ ⁶¹ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”

częstkowa														
KOSZT OGÓŁEM			1	0,20									1	0,200

Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

Streszczenie

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ⁶²	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	OGÓŁEM
--	------------------------	------------	------------	------------	---	--------

DZIAŁ 5 z wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
Razem DZIAŁ 5 z wieloletnich ram finansowych	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182

Poza DZIAŁEM 5⁶³ z wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Inne wydatki o charakterze administracyjnym								
Razem poza DZIAŁEM 5 z wieloletnich ram finansowych								

OGÓŁEM	0,014	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,028	0,182
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁶² Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

⁶³ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)							
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁶⁴							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 yy ⁶⁵	- w centrali						
	- w delegaturach						
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT - pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (CA, INT, SNE - bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
OGÓŁEM							

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	Nie dotyczy

⁶⁴ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

⁶⁵ W ramach podziału na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

X Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.

☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych⁶⁶.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

Udział osób trzecich w finansowaniu

X Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich

Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

⁶⁶ Zob. pkt 19 i 24 porozumienia międzyinstytucjonalnego (na lata 2007–2013).

Szacunkowy wpływ na dochody

☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.

☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

☐ wpływ na zasoby własne

☐ wpływ na dochody różne

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁶⁷						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł ...								

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

⁶⁷ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.